Ազգ
Azg
armenian daily

26 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 2003 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 217(2902)

Այսօր կհանդիպեն Այսրկովկասի եւ Ռուսաստանի հոգեւոր առաջնորդները

ՄՈՍԿՎԱ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մոսկվայի եւ Համայն Ռուսիո պատրիարք Ալեքսի երկրորդը եւ Համայն Վրաստանի պատրիարք-կաթողիկոս Իլյա երկրորդը այսօր Մոսկվայում իրենց զրույցն սկսելուց առաջ համատեղ աղոթել են Ռուսաստանի եւ Վրաստանի խաղաղության ու հանգստության համար: Ողջունելով հյուրին՝ պատրիարք Ալեքսին շնորհակալություն է հայտնել նրան այն բանի համար, որ, չնայած Թբիլիսիում քաղաքական իրադարձությունների ծավալմանը, Իլյա երկրորդը հնարավորություն գտավ մասնակցելու առաջիկա քառակողմ հանդիպմանը, որը նվիրված է Կովկասի իրավիճակի կարգավորմանը:

Նա հայտնել է, որ չորեքշաբթի օրը Սբ. Դանիլի վանքում սկսվելու են բանակցությունները, որոնց կմասնակցեն նաեւ Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին երկրորդը եւ Կովկասի մահմեդականների վարչության նախագահ շեյխ Ալլահշուքյուր Փաշազադեն:

Իր հերթին Իլյա երկրորդն ընդգծել է, որ «վրաց եկեղեցին մեծ ափսոսանքով է ընկալում Ռուսաստանի եւ Վրաստանի արհեստական բաժանման փորձերը»: Միաժամանակ նա նշել է, որ «ռուս եւ վրաց ուղղափառ եկեղեցիների միջեւ ոչ մի հակասություն չկա»:

Մեր ժամանակների «չիգիքները»

Միխայիլ Սաակաշվիլին, Զուրաբ Ժվանիան, Նինո Բուրջանաձեն կամ «հայրիկը» եւ «երեխաները»

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ,
Թբիլիսի

Զուրաբ Ժվանիա

Նինո Բուրջանաձե

Միխայիլ Սաակաշվիլի

Մի քանի տարի առաջ Վրաստանի այժմ արդեն նախկին նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն Զուրաբ Ժվանիային համարում էր իր որդին: 1995 թ. 32 տարեկանում Ժվանիան ընտրվեց Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ ոչ առանց «հոր» միջամտության, եւ վեց տարի շարունակ նրանք միմյանց հետ էին: 2000 թ. նախագահական ընտրություններում լուրջ դերակատարություն է ունեցել դրանք կեղծելու մեջ՝ հօգուտ Շեւարդնաձեի: Պարզապես այն ժամանակ Շեւարդնաձեի հաղթանակը Վրաստանի կոմկուսի վերջին առաջին քարտուղար Ջումբեր Պատիաշվիլու նկատմամբ համոզիչ էր, եւ միջազգային կազմակերպությունները լուրջ ուշադրություն չդարձրին կեղծիքներին: Ժվանիան Շեւարդնաձեից բաժանվեց 38 տարեկանում՝ 2001 թ. հոկտեմբերին, հրաժարվելով խորհրդարանի նախագահի պաշտոնից: Չնայած վերջին շրջանում Ժվանիայի վարկանիշը հաստատականորեն ընկնում էր, նա շարունակվում էր համարվել վրաց քաղաքական մտքի գագաթնակետը: Անուղղելի արեւմտամետ է, եւ Պուտինի՝ Ռուսաստանում նախագահ ընտրվելուց հետո այլեւս ակնհայտ հակառուսական հայտարարություններ չի անում: Որպես քաղաքական լիդեր ունի մի քանի թերություններ: Նախ՝ դեմքի արտահայտությունը եւ մարմնի կազմվածքը գրավիչ չեն, «հայերեն» ասած՝ «բոյ-բուսաթով» չէ: Շեւարդնաձեից բաժանվելուց հետո երկրի իշխանություններին մի քանի անգամ մեղադրել է իրեն վարկաբեկելու մեջ, հատկապես երբ խոսք է բացվում իր հայկական ծագման մասին: Տողերիս հեղինակի հետ զրույցում ասաց. «Այո՛, իմ մայրը հայուհի է՝ Ջավախքից, եւ ես դրանով հպարտանում եմ»:

Տես ➧ էջ 5

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Տրուբնիկովը կայցելի Բաքու

ՄՈՍԿՎԱ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորմանն ուղղված ջանքերը ակտիվացնելու նպատակով մոտակա օրերին Բաքու կայցելի Ռուսաստանի արտաքին գործերի առաջին փոխնախարար Վյաչեսլավ Տրուբնիկովը: Այդ մասին իր Ռուսաստանի գործընկերոջ հետ մոսկովյան հանդիպման արդյունքների առնչությամբ հայտարարել է Ադրբեջանի ԱԳՆ ղեկավար Վիլայաթ Գուլիեւը, հաղորդում է «Ինտերֆաքս» գործակալությունը: Ըստ որում, նա ընդգծել է, որ Մոսկվայում բանակցությունների ընթացքում «ռուսական կողմը կրկին հայտարարել է, որ տվյալ հակամարտության լուծման գործում վճռական քայլեր պետք է ձեռնարկեն հակամարտության կողմերը»:

Շեւարդնաձեն չի հեռանա Վրաստանից

ԲԵՌԼԻՆ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վրաստանի նախկին նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն երկուշաբթի օրը հավաստել է, որ մտադիր չէ հեռանալ Վրաստանից: «Ես շատ եմ սիրում Գերմանիան, սակայն իմ տեղը հայրենիքում է՝ Վրաստանում,-ընդգծել է Շեւարդնաձեն գերմանական ՑԴՖ հեռուստաալիքին տված հարցազրույցում:-Ես պետք է կատարեմ պարտքը իմ ժողովրդի հանդեպ եւ կմնամ Վրաստանում»:

Նույն օրը երեկոյան Թբիլիսիի Կրծանիսի կառավարական նստավայրում լրագրողների հետ կայացած զրույցի ժամանակ 76-ամյա նախկին նախագահը ասել է, որ «ապրելու է հայրենիքում եւ հուշեր է գրելու»: «Այժմ ես շատ ժամանակ կունենամ, հիշելու, գրելու բան կա»,-ավելացրել է նա: Շեւարդնաձեն հայտարարել է, որ մտադիր չէ վերադառնալ քաղաքական գործունեության:

ՀԱՄԱՌՈՏ

ՄիԳ-29-ը կործանվել է թռիչքների ղեկավարության մեղքով

ՄՈՍԿՎԱ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռուսական ՄիԳ-29 կործանիչի աղետը Հայաստանում տեղի է ունեցել թռիչքների ղեկավարության մեղքով: Այս մասին հայտարարել է օդային այդ պատահարի պատճառների հետաքննության հանձնաժողովի անդամներից մեկը, հաղորդում է «Ինտերֆաքսը»: «ՄիԳ-29-ի աղետի պատճառների հետաքննությունն ավարտված է: Աղետի համար մեղավոր է թռիչքների ղեկավարող խումբը, որը ինքնաթիռը բարդ օդերեւութաբանական պայմաններում ուղղորդել է դեպի լեռները», հայտարարել է նա: Ըստ նրա, «օդաչուն, որը թռիչքը կատարում էր լեռներում, գործել է անվստահ, ինչը նույնպես նպաստել է կործանիչի աղետին»:

Հայ-թուրքական հարաբերությունների մի քանի տարբերակներ են մատնանշվում

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱԺ արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովի նախագահ Արմեն Ռուստամյանն այսօր անդրադառնալով հայ-թուրքական հարաբերությունների տարբերակներին, նշեց, որ դրանք մի քանիսն են: «Ներկայումս երեք ուղղություն է մատնանշվում՝ Թուրքիայի հետ ստեղծել հարաբերություններ՝ առանց նախապայմանների, դա շատ հիշատակում են նախորդ ռեժիմի ներկայացուցիչները, մյուսը՝ նախապայմաններով, քանի որ դրանք միայն տնտեսական հարաբերություններ չեն, այլ տարածաշրջանային անվտանգության նոր համակարգին առնչվող խնդիրներ, եւ երրորդը, որին մոտ է ներկայիս պաշտոնական տարբերակը, այն է, որ օրակարգում պահպանելով մեր ազգային շահերը, այնուամենայնիվ, գնալ հարաբերությունների Թուրքիայի հետ»:

Իրաքում առեղծվածային զենքով ամերիկյան տանկ է խոցվել

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Միացյալ Նահանգներն ուսումնասիրում են այն առեղծվածային զենքը, որն Իրաքում խոցել է ամերիկյան տանկը: Ռազմամթերքն ինքը, որը գտնվում է համակ ուշադրության կենտրոնում, «դեղին մետաղից պատրաստված գնդիկ» է, որը չափերով մեծ չէ «մատիտի ծայրից»: «Դեղին գնդիկը» ծակել է Ա-1 «Աբրամս» տանկի զրահամարմինը, հրաձիգի նստոցի թիկնակը, շարքից հանել է կենսականորեն կարեւոր սարքավորումները եւ խրվել է հակադիր կողապատի մեջ՝ մոտավորապես 5 սանտիմետր խորության վրա:

Միխայիլ Խոդորկովսկին սկսում է ծանոթանալ քրեական գործի նյութերին

ՄՈՍԿՎԱ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՅՈՒԿՈՍ-ի նախկին ղեկավար Միխայիլ Խոդորկովսկին սկսում է ծանոթանալ իր քրեական գործի նյութերին: Ինչպես այսօր ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հաղորդել են գլխավոր դատախազության տեղեկատվության եւ հասարակական կապերի վարչությունում, քննիչներն այսօր Խոդորկովսկուն եւ նրա դատապաշտպաններին են ներկայացրել գործի նախաքննությունն ավարտելու մասին որոշումը: Այժմ մինչեւ գործը դատարան հանձնելը Խոդորկովսկին եւ նրա դատապաշտպաններն ուսումնասիրելու են քրեական գործի մոտ 200 հատոր: Ինչպես հաղորդել է Խոդորկովսկու դատապաշտպան Վասիլի Ալեքսանյանը, նախկին ձեռնարկատերն արդեն չորեքշաբթի օրը, նոյեմբերի 26-ին կսկսի ծանոթանալ գործի նյութերին՝ տակավին գտնվելով Սոկոլնիկիում՝ Չ4 հատուկ մեկուսարանում:

Վրաստանի նախագահական ընտրությունները հունվարի 4-ին

ԹԲԻԼԻՍԻ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Էդուարդ Շեւարդնաձեի պաշտոնաթողության առնչությամբ Վրաստանի վաղաժամկետ նախագահական ընտրությունները կանցկացվեն 2004 թվականի հունվարի 4-ին: Այդ որոշումն այսօր միաձայն ընդունվել է երկրի խորհրդարանի արտահերթ նիստում:

Խորհրդարանը վաղաժամկետ ընտրությունների նշանակման մասին որոշումն ընդունել է Սահմանադրությանը համապատասխան, որը դրանց անցկացում է նախատեսում գործող նախագահի լիազորությունների դադարեցման օրվանից ոչ ուշ, քան 45 օր անց: Շեւարդնաձեն հրաժարական է տվել նոյեմբերի 23-ին:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՅՑ

Երեւան ժամանեց Տաջիկստանի նախագահ Է. Ռահմոնովի գլխավորած պատվիրակությունը

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ նախագահի հրավերով, երկօրյա պաշտոնական այցով այսօր Հայաստան ժամանեց Տաջիկստանի նախագահ Էմոմալի Ռահմոնովը: «Զվարթնոց» օդանավակայանում բարձրաստիճան հյուրին հանդիսավոր արարողակարգով դիմավորեց ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը:

Է. Ռահմոնովի գլխավորած պատվիրակության կազմում են Տաջիկստանի արտաքին գործերի, տնտեսության եւ առեւտրի, ֆինանսների, բնապահպանության նախարարները, գիտությունների ակադեմիայի նախագահը, պաշտոնատար այլ անձինք, լրագրողներ:

Պատվիրակությանը դիմավորողների թվում էին նաեւ ՀՀ ԱԳ նախարար Վարդան Օսկանյանը, տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցվածքների գործունեությունը համակարգող նախարար Հովիկ Աբրահամյանը, առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարար Կարեն Ճշմարիտյանը, բնապահպանության նախարար Վարդան Այվազյանը, Երեւանի քաղաքապետ Երվանդ Զախարյանը, պաշտոնատար այլ անձինք:

Տաջիկստանի ղեկավարը ՀՀ նախագահի նստավայրում առանձնազրույց կունենա Ռոբերտ Քոչարյանի հետ, որին կհետեւի պաշտոնական պատվիրակությունների ընդլայնված կազմով հանդիպումը եւ երկկողմ փաստաթղթերի ստորագրումը: Նախատեսվում է նաեւ երկու երկրների նախագահների համատեղ մամուլի ասուլիս:

Այդ օրերին Տաջիկստանի նախագահը հանդիպումներ կունենա նաեւ Հայաստանի Ազգային ժողովի նախագահի եւ վարչապետի հետ: Նրան Մայր աթոռ Սուրբ Էջմիածնում կհյուրընկալի Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսը: Է. Ռահմոնովը կայցելի Մատենադարան, Մեծ եղեռնի հուշահամալիր, կլինի Հայոց ցեղասպանության ինստիտուտ-թանգարանում, հուշահամալիրին հարող այգում կմասնակցի ծառատունկի:

Նոյեմբերի 26-ին Տաջիկստանի նախագահի գլխավորած պատվիրակությունը կմեկնի Հայաստանից:

Արժանապատիվ տարաձայնություննե՞ր, թե՞ արժանապատիվ պառակտում

Երկու օր առաջ նախկին վարչապետ, այժմ Սլավոնական համալսարանի ռեկտոր Արմեն Դարբինյանը մամուլի ասուլիս էր հրավիրել տեղեկացնելու, որ նախորդ օրը տեղի ունեցած «Արժանապատիվ ապագա» կուսակցության միացյալ խորհրդի նիստում ինքն ընտրվել է խորհրդի նախագահ: Այս իրադարձությունը կարելի էր կանխատեսելի համարել, եթե հաշվի առնենք, թե ինչ կարճ էր շարքային կուսակցականից մինչեւ կուսակցության նախագահ Արմեն Դարբինյանի անցած ճանապարհը: Թերեւս իրադարձությունների նման զարգացում էլ ենթադրում էր այս կուսակցությանը նրա անդամակցությունը: Իսկ տրամաբանությունը. այս ճանապարհով Արմեն Դարբինյանը մեծ քաղաքականություն վերադառնալու փորձ է անում: Դժվար թե նախկինում բազմաթիվ պաշտոններ զբաղեցրած քաղաքական գործիչը մնար շարքային կուսակցականի կարգավիճակում: Թեեւ ասուլիսին նա հայտարարեց, որ երբեք չի սիրել իշխանություն, ասում է «իշխել» բառը:

Ինչեւէ: Իրադարձությունների զարգացումը հետեւյալն էր: Հաջորդ օրն իսկ՝ երեկ մամուլի ասուլիս հրավիրեց «Արժանապատիվ ապագա» կուսակցության համանախագահ Լյուդմիլա Հարությունյանը եւ հայտարարեց, որ Արմեն Դարբինյանի նախորդ օրվա հայտարարությունները իրականությանը չեն համապատասխանում. միացյալ խորհրդի նիստին 28 անդամներից 14-ը, այսինքն՝ կեսը չի մասնակցել, ուստի եւ կուսակցության ղեկավարի ընտրությունները կայացած համարել չի կարելի: Բացի այդ, «Արժանապատիվ ապագան» դեռեւս չի վերագրանցվել, հետեւաբար նախագահ ունենալ չի կարող: Իսկ Արմեն Դարբինյանի հայտարարությունները կարող են պատճառ դառնալ արդարադատության նախարարությունում չգրանցվելու:

Լյուդմիլա Հարությունյանը ձեռնպահ մնաց Արմեն Դարբինյանի նման քայլը վերլուծելուց՝ նշելով, որ նրա հայտարարության մանրամասներին դեռեւս ծանոթ չէ: Միայն նշեց, թե զարմացած է: Նա նաեւ մտավախություն հայտնեց, որ նման նախադեպերը կարող են գայթակղիչ դառնալ քաղաքական մյուս ուժերի համար եւ «Հայաստանում ինչ-ինչ միջոցներով կուսակցության նախագահ դառնալու դաժան ավանդույթ կձեւավորվի»: Լյուդմիլա Հարությունյանը նշում է, որ Արմեն Դարբինյանի կուսակցությանը ֆինանսական աջակցություն ցուցաբերելը նրան իրավունք չի տալիս գնել կամ վաճառել կուսակցությունը:

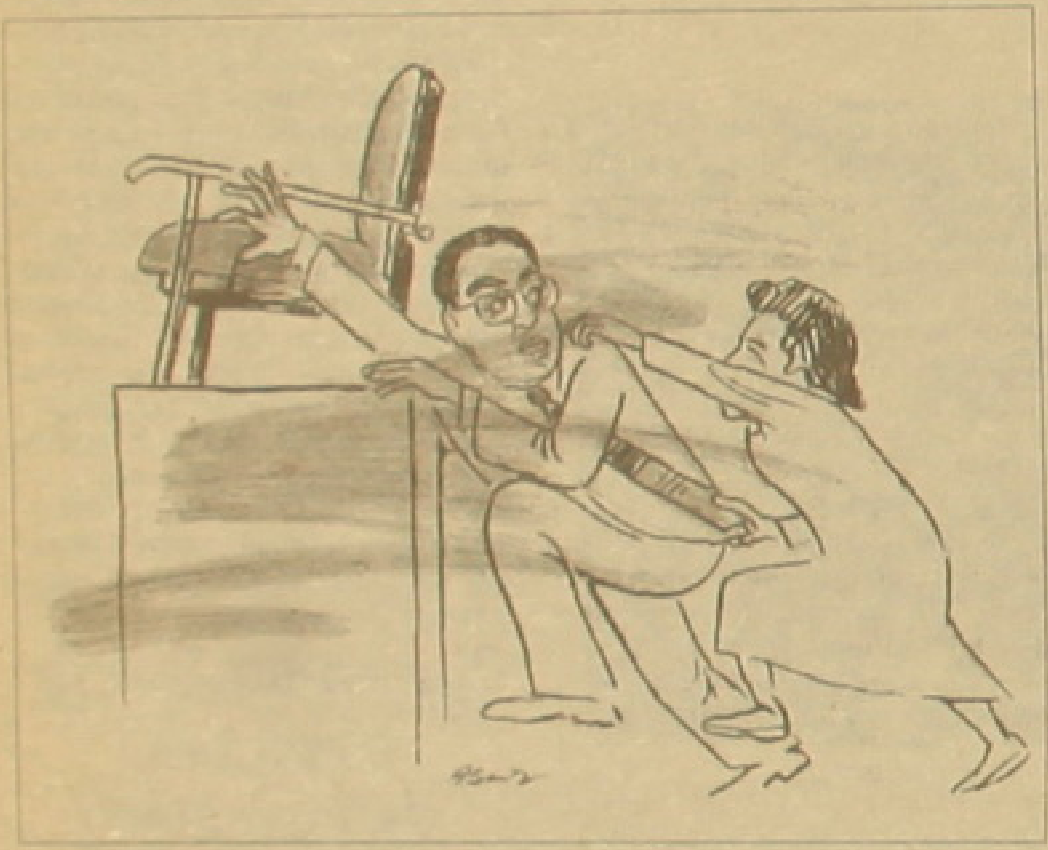

Այդուհանդերձ, «Արժանապատիվ ապագայի» համանախագահը նշում է, որ կուսակցության պառակտման մասին խոսք լինել չի կարող, եւ տարաձայնությունները շուտով կհարթվեն: Այդ դեպքում ի՞նչ կարիք կար առկա տարաձայնությունների մասին հանրությանը տեղեկացնելը եւ տեղի ունեցածը հրապարակային քննարկումների առարկա դարձնելը: Իսկ լիդերի հավակնություններով օժտված Լյուդմիլա Հարությունյանի եւ Արմեն Դարբինյանի միջեւ տեղի ունեցածն արժանապատիվ տարաձայնություննե՞ր են, թե՞ կուսակցության արժանապատիվ պառակտում՝ ցույց կտա ժամանակը:

Մ. Հ.

ՀԱՄԱՏԵՂ ԱՍՈՒԼԻՍ

«Մեր վիճակագրությունը համապատասխանում է միջազգային ստանդարտին»

Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանը, Կենտրոնական բանկի նախագահ Տիգրան Սարգսյանը, Ազգային վիճակագրական ծառայության նախագահ Ստեփան Մնացականյանը եւ Հայաստանում Արժույթի միջազգային հիմնադրամի ներկայացուցիչ Ջիմ Մաքյուն երեկ մամուլի ասուլիս էին հրավիրել համատեղ նշելու Հայաստանի անդամակցությունն Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄՀ) տվյալների տարածման հատուկ ստանդարտին:

Բացի միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններին եւ վերոնշյալ պաշտոնյաների՝ իրենք իրենց ուղղած բազմաթիվ շնորհակալություններից ու շնորհավորանքներից, տեղեկացանք, որ սա կարեւոր քայլ է մեր երկրի վիճակագրական համակարգը միջազգային ամենախիստ ստանդարտին համապատասխանեցնելու ուղղությամբ: Ստեփան Մնացականյանը համառոտ (որքան էլ զարմանալի էր) խոսք ասաց, նշելով, որ Հայաստանի «Վիճակագրության մասին» օրենքը համապատասխանում է Եվրամիության չափանիշներին եւ որ ցանկացած շեղում այս չափանիշներից կարող է մեզ դուրս բերել վերոնշյալ ստանդարտից: Ասվեց նաեւ, որ Հայաստանն այդ կառույցին անդամակցած 54-րդ երկիրն է, իսկ ԱՊՀ երկրներից երրորդը՝ Ղազախստանից եւ Ուկրաինայից հետո:

Նոր ստանդարտի էությունն առավել մատչելի բացատրեց ՀՀ ԿԲ նախագահ Տիգրան Սարգսյանը: Նա նշեց, որ այս համակարգի նպատակն է, որ վիճակագրությունից օգտվողները հասկանան, թե ինչ մեթոդոլոգիայից են օգտվում եւ ինչպես կարող են ցուցանիշները համադրել այլ ցուցանիշների հետ: Շատ հաճախ դրանք չէին համադրվում: «Այս ստանդարտի կարեւորությունն այն է, որ վիճակագրությունից օգտվողները հասկանում են, թե ինչ տնտեսական երեւույթներ են այդ թվերի հետեւում», ասաց ԿԲ նախագահը:

Ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրյանը Հայաստանի անդամակցումը նոր ստանդարտին ապացույց համարեց, որ մեզ տրվող վիճակագրությունը համապատասխանում է միջազգային չափանիշներին: Նա նաեւ առիթից օգտվելով հայտնեց, որ նախօրեին Արժույթի միջազգային հիմնադրամը հաստատել է 14 մլն դոլարի վարկային տրանշը, որը Հայաստանին տրվում է Աղքատության հաղթահարման ռազմավարական ծրագրին աջակցելու նպատակով: Վարկային ծրագրի ընդհանուր արժեքը 90 մլն դոլար է:

Վերադառնալով տվյալների տարածման հատուկ ստանդարտին, Հայաստանում ԱՄՀ ներկայացուցիչ Ջիմ Մաքյուն նշեց, որ այս համակարգի շնորհիվ Հայաստանն ստանում է տվյալների հավաստիություն:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Հնդկական նոր ներդրում Հայաստանում

5 մլն դոլար կներդրվի ոսկերչական ձեռնարկության կառուցման համար

Երեկ Հայաստանի առեւտրաարդյունաբերական պալատի փոխնախագահ Արամ Վարդանյանը եւ Հայաստանում Հնդկաստանի դեսպան Դեեպակ Վոհրան լրագրողներին ներկայացրին Հայաստան այցելած հնդիկ խոշոր գործարար Հարշադ Մեհտային: Վերջինս աշխարհի խոշորագույն ադամանդագործական «Ռոզի բլու» ընկերության հիմնադիր բաժնետերն է: «Ռոզի բլուն» Հայաստանում երկու ձեռնարկություն ունի՝ Թալինի «Դայմոնտեքը» եւ Նոր Հաճընի «Լորին»: Նշվեց, որ այս երկու ձեռնարկություններից արտահանվում է տարեկան 60 մլն դոլարի արտադրանք:

Անդրադառնալով «Ռոզի բլուի» գործունեությանը, Դեեպակ Վոհրան հայտնեց, որ նրա շրջանառությունը տարեկան 3 մլրդ դոլար է, որն ամենամեծն է այս ոլորտում: Բացի այդ, աշխարհում 10 ադամանդից 9-ը մշակվում է Հնդկաստանում, որի կեսն էլ՝ վերոնշյալ ընկերության կողմից:

«Ռոզի բլուի» հիմնադիրը Հայաստան է ժամանել նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի Հնդկաստան այցելությունից 24 օր հետո, ինչը դեսպանի գնահատմամբ, այդ այցելության հաջողված լինելու վկայությունն է: Հնդիկ գործարարն այստեղ էր ժամանել նոր ներդրումներ կատարելու կոնկրետ նպատակով:

Ինքը՝ Հարշադ Մեհտան նշեց, որ արդեն 3 տարի իր ընկերությունը գործում է Հայաստանում, բայց հայերի հետ աշխատում է արդեն 30 տարի: Մինչ այժմ Հայաստանում կատարել է 15 մլն դոլարի ներդրում, որի արդյունքում 1000 աշխատատեղ է ստեղծվել: Այժմ հնդիկ գործարարը հնարավորություն է տեսնում Հայաստանում ոսկերչական ձեռնարկություն հիմնելու համար: Այդ նպատակով ներդրվելու է 5 մլն դոլար: Առայժմ ուսումնասիրվում է, թե որտեղ է նպատակահարմար ձեռնարկության կառուցումը, որից հետո եկող տարվա ընթացքում արդեն կկատարվեն ներդրումները: Հարշադ Մեհտան եւս նշեց, որ ինքը տպավորված է Հայաստանի նախագահի Հնդկաստանում ունեցած ելույթից, որտեղ նա ներկայացրել է Հայաստանի տնտեսական վիճակն ու ներդրումային դաշտը:

Այդուհանդերձ, ավելի անկեղծ գտնվելով, Հնդկաստանի դեսպան Դեեպակ Վոհրան թվարկեց այն հիմնական գործոնները, որոնք հնարավոր են դարձնում այս ներդրումը Հայաստանում: Դրանք են գործարար բարենպաստ մթնոլորտը, որակյալ եւ էժան աշխատուժը եւ ոսկերչության գործունեության ավանդույթները Հայաստանում:

Ա. Մ.

Դեկտեմբերի 5-ին՝ «Երազ»-ի աճուրդային վաճառքը

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ Տնտեսական դատարանի որոշմամբ, դեկտեմբերի 5-ին տեղի կունենա Երեւանի «Երազ» գործարանի աճուրդային վաճառքը: Այս մասին հայտնեց ձեռնարկության սնանկացման կառավարիչ Վահագն Ավագյանը: Աճուրդային վաճառքի մասնակցության հայտերի ներկայացման ժամկետ է սահմանված նոյեմբերի 31-ից դեկտեմբերի 4-ը: Նշենք, որ Տնտեսական դատարանում գործը քննվել է «Երազ»-ի հիմնական պարտատերերի հայցադիմումի հիման վրա:

«Հայաստանում առողջապահությունը զարգանում է ճիշտ ուղով»

Նշում է ԱՀԿ բարձրաստիճան պաշտոնյան

Այս օրերին Երեւանում տեղի է ունենում Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության հերթական նիստը: Կազմակերպությանն անդամակցող երկրների ներկայացուցիչները քննարկում են առողջապահության բնագավառի զարգացումները, առկա խնդիրները: Առաջին անգամ ԱՊՀ տարածքում գումարված նիստը որոշվել է անցկացնել Հայաստանում:

Նիստին մասնակցում է նաեւ ԱՀԿ Եվրոպայի տարածաշրջանային գրասենյակի տնօրեն Մարկ Դանզոնը, որը երեկ հանդիպեց լրագրողների հետ: ԱՀԿ բարձրաստիճան պաշտոնյան նշում է, որ կազմակերպությունն առաջիկայում եւս պատրաստ է աջակցել հայ մասնագետներին ոլորտի բարեփոխումներն իրականացնելու գործում:

Արդեն երկար տարիներ Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությանն անդամակցող Հայաստանն, ի դեմս առողջապահության նախարար Նորայր Դավիդյանի, վերջերս Կոպենհագենում ստորագրել է այդ կառույցի հետ մեր երկրի համագործակցության առաջիկա երկու տարիների համաձայնագիրը: Հիմնական ուղիները, որոնք նախանշվել են այդ ծրագրում, ենթադրում են առողջապահական քաղաքականության մշակումը՝ եվրոպական չափանիշներին համապատասխանեցնելու համատեքստում: Ենթադրվում է առողջապահական ծառայությունների բարելավում, ռիսկի գործոնների կանխարգելում, մոր եւ մանկան առողջությանը, ինչպես նաեւ մալարիային եւ տուբերկուլյոզին առնչվող ծրագրերի իրականացում:

Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության անդամ, Արաբկիրի բժշկական համալիրի տնօրեն Արա Բաբլոյանի խոսքերով, թեեւ զարգացած երկրներում առողջապահության բնագավառի խնդիրները տարբերվում են մեր երկրում առկա խնդիրներից, այդուհանդերձ, համատեղ քննարկումները մեր երկրի համար օգտակար կարող են լինել:

Առողջապահություն բոլորի համար: Գործունեության այս մոտեցումն է որդեգրել Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը՝ առողջապահական ծառայություններից օգտվելու հավասար պայմաններ հասարակության բոլոր խավերի համար:

Այսօր մեր երկրում բուժօգնության հավասար պայմանների մասին խոսելը, թերեւս վաղաժամ է: Յուրաքանչյուր հայաստանցի առողջապահական համակարգի մասին խոսելիս բազմաթիվ լուրջ խնդիրներ կնշի եւ ոլորտում իրականացվող բարեփոխումները դժվար թե կարողանա բարեփոխում անվանել: Սակայն օտարի աչքին երեւի ամեն ինչ այլ կերպ է ներկայանում:

ԱՀԿ բարձրաստիճան պաշտոնյան լավատեսորեն է տրամադրված: Մարկ Դանզոնի խոսքերով, առողջապահությունն այնպիսի բնագավառ է, որտեղ խնդիրներ եւ բողոքներ միշտ էլ առկա են, սակայն ընդհանուր առմամբ մեր երկրում առողջապահությունը զարգանում է ճիշտ ուղով:

Մ. Հ.

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Ընթացիկ

Անմիտ շռայլություն տրանսպորտի աղետալի կացության համապատկերում

Նոր՝ թիվ 3 ավտոբուսային երթուղին անհրաժեշտ են որոշ փոփոխություններ

Որ իշխանությունները, բացի ժամանակավոր եւ անարդյունավետ քայլերից, ի վիճակի չեն ոչինչ ձեռնարկել Երեւանի տրանսպորտի իրավիճակի բարելավման համար, նշել էինք մեր նախորդ հրապարակման մեջ («Անլուծելի՞ է Երեւանի տրանսպորտի խնդիրը», **«Ազգ»**, 6 նոյեմբերի, 2003 թ.): Անցնող 2-3 շաբաթվա իրողություններն ասվածի վառ ապացույցն էին:

Երթուղային տաքսիների վարորդներին իջեցված հրահանգը՝ չվերցնել սահմանված նստատեղերից ավելի ուղեւոր, ըստ էության, չի կատարվում: Պարզապես նախկին 18-20 հոգու փոխարեն այժմ վերցնում են 14-16 ուղեւոր, որոնք մի կերպ խցկվելով, նստում են ուր պատահի: Գուցե նաեւ լավ է, որ վարորդները հնարավորության սահմաններում լրացուցիչ ուղեւոր են վերցնում: Այլապես, այս հրահանգին հաջորդած աղետալի կացությունը Երեւանի փողոցներում ավելի անտանելի կլիներ: Անգամ ոչ պիկ ժամերին մարդիկ ժամերով սպասում են յուրաքանչյուր մոտեցող միկրոավտոբուսի մեջ տեղ գրավելու չմարող հույսով: Խորհրդային տարիների տրանսպորտի վիճակը, երբ երթեւեկում էին լեփ-լեցուն ավտոբուսների դռներից կախված, նախընտրելի էր ներկա վիճակից: Սակայն առավել զայրացուցիչն իշխանությունների անտարբեր վերաբերմունքն ու օլիմպիական հանգստությունն է:

Տպավորությունն այնպիսին է, որ Երեւանի քաղաքապետարանն առաջարկում է հաշտվել ստեղծված կացության հետ եւ փորձում ինչ-որ կոսմետիկ ու, ցավոք, դարձյալ անարդյունավետ միջոցառումներ ձեռնարկել: Խոսքը մասնավորապես նոր ավտոբուսային՝ թիվ 3 երթուղու շահագործման մասին է:

Անշուշտ, հաճելի է, երբ գոնե 1 ավտոբուսային երթուղի է ավելանում, որտեղ շահագործվելու են թեկուզ որպես օգնություն տրված ավտոբուսները: Սակայն ակնհայտ է, որ 12 ավտոբուս ավելացնելով ոչինչ չես փոխի ընդհանուր համապատկերում: Առավել եւս, երբ նոր երթուղին որոշվում է ոչ թե նպատակահարմարությունից ելնելով, այլ հավանաբար այս կամ այն հզոր միկրոավտոբուսային գծի տիրոջը մրցակցություն չառաջացնելու մղումով: Նոր երթուղու, որը Հարավ-արեւմտյան թաղամասից հասնում է մինչեւ Նոր Նորքի 6-րդ զանգված, տարբեր մասերում լինելով, այս մի քանի օրում ականատես եղանք, որ ավտոբուսը երթեւեկում է կիսադատարկ: Հարց է առաջանում՝ ինչո՞ւ: Տրանսպորտային խնդրի ներկա սրության ժամանակ ինչպես կարո՞ղ ենք նման ճոխություն թույլ տալ:

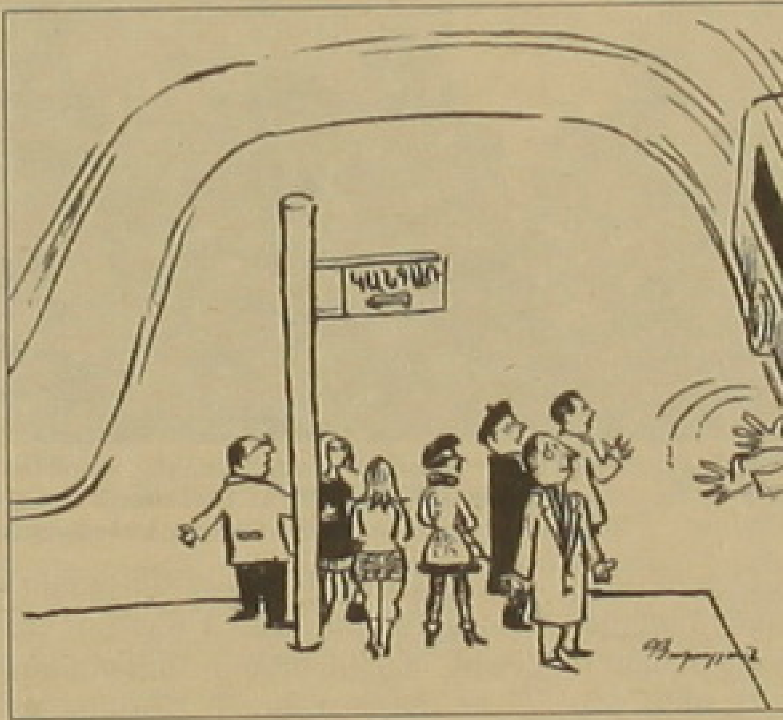

Բանն այն է, որ այս երթուղին սկիզբ առնելով Հարավ-արեւմտյան թաղամասից, դեպի Նոր Նորքի 6-րդ զանգված է մեկնում անցնելով Կոմիտասի պողոտայով եւ Չեյթունով: Քաղաքապետարանի տրանսպորտի վարչության եւ «Երեւանտրանս» ընկերության ղեկավարները, եթե իրենց փոքր-ինչ նեղություն տային եւ ուսումնասիրեին մայրաքաղաքի ուղեւորահոսքերը, ապա գուցե փոփոխեին այս երթուղու որոշ հատվածներ: Իսկ իրականությունն այն է, որ Հարավ-արեւմտյան թաղամասից Նոր Նորք կամ հակառակ ուղղությամբ՝ Կոմիտասի պողոտայով անցնող ուղեւորահոսքն այնքան փոքր է, որ ընդամենը միկրոավտոբուսային երկու երթուղի է գործում՝ բավարարելով պահանջարկը: Բացի այդ, Կոմիտասի պողոտան գերհագեցած է մայրաքաղաքի այլ հատվածներից այստեղ մտնող երթուղայիններով:

Այստեղով է անցնում միակ՝ թիվ 5 տրամվայի երթուղին, որը նաեւ մի զգալի հատված՝ Մալաթիայից մինչեւ Կոմիտասի պողոտայի վերջը, կրկնում է նոր ավտոբուսային երթուղին: Հետեւաբար, այլ երթուղիներում իրավիճակը մեղմացնելու փոխարեն անմիտ շռայլություն ենք թույլ տալիս: Ո՞րն է ելքն այս դեպքում: Ընդամենը փոփոխություններ կատարել այս երթուղու որոշ հատվածներում:

Եթե թիվ 3 ավտոբուսային երթուղին, դուրս գալով Հարավ-արեւմտյան թաղամասից, Կոմիտասի պողոտայի փոխարեն անցնի «Հրազդան» մարզադաշտի մոտով, Մաշտոցի պողոտայով եւ Ամիրյան փողոցով մուտք գործի Հանրապետության հրապարակ, ապա Խանջյան կամ Քոչարի փողոցներով շարունակի ճանապարհը դեպի Նոր Նորքի զանգվածներ, անկասկած, մշտապես ծանրաբեռնված կգործի: Հարավ-արեւմտյան թաղամասից եւ Նոր Նորքի զանգվածներից հոսքը դեպի քաղաքի կենտրոն անհամեմատ մեծ է, քան այս երկու թաղամասերից մեկից մյուսը: Հետեւաբար, եթե իշխանության վերջին ատյաններում թույլ տան, Երեւանի տրանսպորտի վարչությունը հնարավորություն կունենա վերոնշյալ փոփոխությունները կատարելով մասամբ բավարարել երկու խոշորագույն թաղամասերից կենտրոն եկող տրանսպորտային միջոցների աճած պահանջարկը եւ գոնե փոքր-ինչ նվազեցնել կանգառների խայտառակ բազմամարդությունը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Պետդումայի ընտրությունների տեղամաս Երեւանում

Հայաստանի Հանրապետությունում Ռուսաստանի Դաշնության դեսպանությունը ՀՀ տարածքում գտնվող ՌԴ քաղաքացիներին տեղեկացնում է, որ 2003 թ. դեկտեմբերի 7-ին տեղի են ունենալու Ռուսաստանի Դաշնության Դաշնային ժողովի Պետական դումայի պատգամավորների ընտրություններ: Ընտրությունները կանցկացվեն ժամը 8-ից մինչեւ 20-ը հետեւյալ հասցեով. քաղ. Երեւան, Գ. Լուսավորչի փող., 13 ա, դեսպանության շենք, ընտրական տեղամաս N 5015: N 5015 տեղամասային ընտրական հանձնաժողովը դեսպանության շենքում աշխատում է ամեն օր ժամը 13-14-ը եւ 18-19-ը, շաբաթ եւ կիրակի օրերին՝ ժամը 13-15-ը: Ընտրություններին առնչվող անհրաժեշտ տեղեկություններ կարելի է ստանալ նշված ժամերին N 5015 տեղամասային ընտրական հանձնաժողովում 58-98-43 հեռախոսահամարով:

Ինչո՞ւ Վանաձորից Գյումրի ավտոբուս չկար

Ուղեւորի շահերը դարձյալ ոտնահարված

Մեզանում ամենուրեք մարդու, քաղաքացու իրավունքների ու շահերի ոտնահարումը այնքան սովորական բան է դարձել, որ այլեւս չես էլ զարմանում: Բայց եւ չես կարող չզայրանալ, չվրդովվել, մանավանդ երբ քեզ սպասարկելու պարտականությունը ստանձնած ինչ-որ մարդիկ են փորձում քեզ խաղալիք դարձնել իրենց շահախնդիր քմահաճույքներին, եւ նրանց ձեռքն էլ բռնող չկա:

Նոյեմբերի 18-ին ընտանիքիս երեք անդամներով հյուր էինք գնացել Գյումրուց Վանաձոր: Ճիշտն ասած՝ ֆինանսական առումով հարմար էր գնացքով մեկնելը, բայց քանի որ միակ էլեկտրագնացքը առավոտյան շատ շուտ՝ ժամը 6-ին է մեկնում, գնացինք ավտոբուսով: Հաջորդ օրը՝ ամսի 19-ին, կեսօրից հետո Վանաձորի ավտոկայանի տոմսարկղից փորձեցինք ավտոբուսի տոմսեր վերցնել՝ ժամը 15-ի կամ 16.30-ի ուղերթով Գյումրի վերադառնալու համար, սակայն ի զարմանս մեզ՝ տոմսավաճառուհին ասաց, որ գրաֆիկով սահմանված ոչ այդ, ոչ մյուս ժամին ավտոբուս չկա, այլ կլինի երթուղային տաքսի: Այսինքն հարկավոր էր յուրաքանչյուր տոմսի համար 450 դրամի փոխարեն վճարել 700 դրամ: Ինչը եւ ստիպված էինք անել՝ երեքիս համար ընդհանուր առմամբ ավելի վճարելով 750 դրամ: Այսինքն այսօրվա գյումրեցի միջին ընտանիքի մոտավորապես մեկ օրվա բյուջեն: Ինչո՞ւ: Գուցե ոմանց սա կարող է մանրուք թվալ, բայց մեզ նման քանի ուղեւոր այդ օրը տուժեց, եւ նման տհաճ անակնկալն ինչ իրավիճակ կարող էր ստեղծել դրան անպատրաստ ուղեւորի համար: Մինչդեռ, ինչպես հետո ուրիշներից իմացանք, տեղի ունեցածն այստեղ բնավ էլ պատահական ու եզակի դեպք չէր:

Պետական «վերեւներում» ովքե՞ր եւ ինչո՞ւ չեն կատարում այսպիսի կամայականությունները կանխելու, դրանցից քաղաքացիներին պաշտպանելու իրենց պաշտոնեական պարտականությունը: Գուցե տեղյա՞կ չեն:

Գ. Մ.

ՀԱԿԻՐՃ

Ազգային տուրքի մարաթոն Լոռու մարզում

Անցած շաբաթ օրը Վանաձորի Շառլ Ազնավուրի անվան մշակույթի պալատում տեղի ունեցավ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի ազգային տուրքի մարաթոնը, որին լոռեցիները ակտիվորեն մասնակցեցին: Նախնական հաշվարկներով, հավաքվել է 5,7 մլն դրամ եւ տրվել են 3 մլն դրամից ավելի գումարի խոստումներ:

Մարաթոնի ընթացքում մշակույթի պալատի դահլիճում ելույթ էին ունենում Վանաձորի գեղարվեստական խմբերն ու անհատ կատարողները:

Մարաթոնին, առանց բացառության, մասնակցել են մարզի բոլոր համայնքները, ինչպես նաեւ դպրոցներն ու բուժհիմնարկները: Հատկապես կազմակերպված են մասնակցել քաղաքապետարանները:

Հատուկ ձեւավորված աշխատանքային խումբը թե՛ այդ օրը, թե՛ հաջորդ օրերին անուն առ անուն գրանցում էր կոլեկտիվների ու անհատ քաղաքացիների նվիրատվությունները:

Փոխանցումները «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամին եւ կանխիկ վճարումները շարունակվում են:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

Հարյուր հազար դոլար Սբ. Գայանե վանքի վերանորոգման համար

ՌԱԿ Կալիֆոռնիայի պաշտոնաթերթ «Նոր օր» շաբաթաթերթը տեղեկացնում է, որ ամերիկահայ դատավոր Արմանդ Արաբյանը խոստացել էր ստանձնել Սբ. Գայանե վանքի վերանորոգչական աշխատանքների ծախսերը: Եվ ահա պրն Արաբյանը եւ իր տիկինը՝ Նենսին, Ամենայն հայոց վեհափառ Գարեգին Բ-ին տված խոստմանը հավատարիմ, հարյուր հազար դոլարի նվիրատվություն են կատարում Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնին՝ ի նպաստ վանքի նորոգման:

Իր վերջին այցին Սբ. Էջմիածին, պրն Արաբյանը հանդիպեց Վեհափառ հայրապետին, որը բարձր գնահատելով Արաբյանի ծառայությունը Հայ առաքելական եկեղեցուն՝ նրան պարգեւատրեց Սբ. Գրիգոր Լուսավորչի շքանշանով: Պարգեւատրման արարողությունը տեղի ունեցավ Վեն Նայսի Սբ. Պետրոս եկեղեցում՝ Արեւմտյան թեմի առաջնորդ Հովնան արք. Տերտերյանի ձեռամբ, հոգեւորականների եւ հյուրերի ներկայությամբ:

Հավելյալ տեղեկացվում է, որ հանգստի գնացած պատվարժան դատավորը եւ իր կինը նյութապես օժանդակել են նաեւ Արեւմտյան թեմին, կահավորել են Սբ. Պետրոս եկեղեցու «Հայոց սենյակը» եւ եկեղեցու մուտքին տեղադրել Հայաստանի Հանրապետության դրոշակը: Իսկ քանի որ տկն Նենսի Արաբյանն անդամ է առաջնորդարանի Տիկնանց օժանդակ մարմնի, տարիներ շարունակ տարբեր առիթներով աջակցում է առաջնորդարանին:

Համազգայինի պարգեւատրումներ Ռիչարդ Հովհաննիսյանին եւ Վարդան Գրիգորյանին

Համազգային հայ կրթական եւ մշակութային միության հիմնադրման 75-ամյակի տոնակատարությունը կատարվեց հոկտեմբերի 19-ին, Համազգայինի կենտրոնական վարչության հովանավորությամբ, կազմակերպությամբ Համազգայինի Արեւմտյան Ամերիկայի շրջանային վարչության:

Տոնակատարության ընթացքում Ֆերահյան վարժարանի Ավետիսյան սրահում՝ ներկայությամբ վարչության անդամներ Էդուարդ Մսըրլյանի, Վրեժ Արմեն Արթինյանի, Արեւմտյան Ամերիկայի ՀՅԴ կենտրոնական կոմիտեի զույգ առաջնորդների, շուրջ 600 մշակութասերների եւ համազգայինների, պրոֆ. Ռիչարդ Հովհաննիսյանը պարգեւատրվեց Համազգայինի բարձրագույն շքանշանով: Այս մասին տեղեկացնում է «Նոր օր» շաբաթաթերթը:

Թերթը տեղեկացնում է նաեւ նոյեմբերի 1-ին Գլենդեյլի ՀՄԸՄ-ի «Արարատ» մասնաճյուղի սրահում՝ Համազգայինի հիմնադրության 75-ամյակին նվիրված ճաշկերույթի ընթացքում պրոֆ. Վարդան Գրիգորյանին Համազգայինի բարձրագույն շքանշանով պարգեւատրելու մասին:

Վարդան Գրիգորյանը նախնական կրթությունը ստացել է Թավրիզում, ապա սովորել Բեյրութի Համազգայինի Նշան Փալանճյան ճեմարանում՝ աշակերտելով Սիմոն Վրացյանին: Վրացյանի հայրական հոգատարության շնորհիվ բարձրագույն ուսումը շարունակել է ԱՄՆ-ում, դոկտորի կոչում ստանալուց հետո դասախոսել ԱՄՆ հայտնի համալսարաններում: 1981-1989 թթ. Նյու Յորքի հանրային գրադարանի վարչության տնօրենությունն է վարել: 1997-ից սկսած Camugie Corporation of New York-ի նախագահն է, հեղինակը միջազգային չափանիշներով մի շարք հրատարակությունների, որոնցից վերջինը՝ The Road to Home: My life and Jimes գիրքը:

Մ. Ք.

Ցեմենտագործների քաղաքը նախապատրաստվում է հանդիսություններին

1933 թ. նոյեմբերի 29-ին Արարատի ցեմենտի գործարանը թողարկեց իր առաջին արտադրանքը:

Այս ամիս լրանում է ցեմենտի գործարանի հիմնադրման 70-ամյակը: Անցած յոթ տասնամյակների ընթացքում այն երկրին տվել է տասնյակ միլիոնավոր տոննա ցեմենտ եւ այլ շինանյութեր: Այդ ժամանակամիջոցում քաղաքում ձեւավորվել են տոհմիկ ցեմենտագործների բազում ընտանիքներ: Իսկ գործարանի հռչակը տարածված էր Անդրկովկասում եւ հարեւան երկրներում: Հավատարիմ մնալով գործարանի հիմնադիրների լավագույն ավանդույթներին, անկախության անցած 12 տարիների ընթացքում, չնայած շրջափակման ու պատերազմական դժվարություններին, շարունակում է մնալ կենսունակ եւ հաջողությամբ կատարել իր խնդիրները: Քաղաքի համայնքի ավագանու որոշմամբ, նոյեմբերի 29-ից մինչեւ դեկտեմբերի 9-ը կազմակերպվելու է տոնական միջոցառումների տասնօրյակ: Իսկ դեկտեմբերի 10-ին ցեմենտագործների մշակույթի պալատում կհնչի հոբելյանական հանդիսությունների եզրափակիչ ակորդը. կմեծարվեն անվանի եւ բազմավաստակ ցեմենտագործները եւ նրանց ընտանիքի անդամները:

Աշնան սկզբից քաղաքում կատարվում են բարեկարգման եւ սանիտարական զգալի աշխատանքներ: Մաքրվում, տոնական տեսքի են բերվում գլխավոր փողոցներն ու հրապարակը: Վերանորոգվել է քաղաքային այգին: Վերանորոգման աշխատանքները կատարվել են սոցներդրումների հիմնադրամի միջոցով, իսկ համայնքի բաժին 10 տոկոս ներդրումն իր վրա է վերցրել ԱԺ պատգամավոր, հայտնի ձեռնարկատեր եւ բարերար Գագիկ Ծառուկյանը: Արարատի երիտասարդ քաղաքապետ Հ. Թովմասյանը ղեկավարում եւ համակարգում է վերոնշյալ աշխատանքները: Ներկայումս քաղաքապետարանն ակտիվորեն համագործակցում է ԱՄՆ-ի Միջազգային զարգացման գործակալության ուրբան ինստիտուտի հետ՝ տեղական ինքնակառավարման ծրագրի մշակման եւ իրագործման շրջանակներում:

ԱՐՄԵՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

Անդրադարձ

ՆՈՐ ՍՓՅՈՒՌՔ

Սամարայում օծվեց Սուրբ Խաչ նոր եկեղեցին

Սուրբ Խաչ տաճարի եւ Ցեղասպանության ու երկրաշարժի զոհերի հուշարձանի բացման արարողությունը Սամարայում:

Ռուսաստանի գավառական որեւէ քաղաքում հայկական տաճարի կառուցմամբ այսօր այլեւս ոչ ոքի չես զարմացնի: «Ոտքի կանգնելով» հայ գործարարներն սկսում են եկեղեցիներ կառուցել: Նրանցից յուրաքանչյուրն ունի իր շարժառիթները: Բայց իրողությունն այն է, որ Հայաստանից մեկնելով, մեր հայրենակիցները բախվում են ոչ միայն արդեն հայտնի եւ բազմիցս նկարագրված դժվարություններին, այլեւ մեկ ուրիշ բարդության. դա կնունքի, հարսանիքի, հոգեհացի ժամանակ քրիստոնեական ավանդույթների պահպանման հնարավորության բացակայությունն է...

Սամարայում Սուրբ Խաչ եկեղեցու բացման արարողության ժամանակ հայերի նման կուտակում չէին ակնկալում նույնիսկ իրենք՝ կազմակերպիչները: Շատերը եկել էին ընտանիքներով, զավակների հետ: Նրանցից մեծ մասը Հայաստանից մեկնել է 10-15 տարի առաջ եւ այդ ընթացքում ոչ մի անգամ այնտեղ չի եղել հայտնի պատճառներով: Բնակության նոր վայրում նրանց վաստակած փողերը միայն բավականացնում են մի կերպ ծայրը ծայրին հասցնելու եւ Հայաստանում ապրող մերձավորներին օգնելու համար:

Ընդունված է կարծել, որ կառուցված եկեղեցին վկայություն է, թե նոր վայրում մարդիկ հաստատվել են լրջորեն եւ երկար ժամանակով: Բայց Սամարայում ինձ զարմացրեց, որ այդ թեմայով խոսող փաստորեն բոլոր անձինք ցանկություն էին հայտնում վերադառնալ Հայաստան: Նույնիսկ նրանք, ովքեր այնտեղ բավական լավ էին հաստատվել, եւ ում կարելի է հարուստ համարել: Նրանք համոզված են, որ, միեւնույն է, Հայաստանում երեխաների համար ավելի լավ է: Նրանցից է նաեւ Սամարայի հայկական համայնքի ղեկավարը՝ հայտնի մեկենաս եւ ձեռնարկատեր Արթուր Մարտիրոսյանը, որի միջոցներով է հիմնականում կառուցվել եկեղեցին:

Սամարայում հայերին վերաբերող առաջին տեղեկությունները 19-րդ դարից են: 1897 թ. Սամարայի մարզում հայ լուսավորչականների թիվը եղել է 77 (37 տղամարդ եւ 40 կին): Հարյուր տարում նահանգում նրանց թիվն ավելանալով հասել է 120 հազարի:

Իշխանությունների հետ հայերի հարաբերությունները բավական լավ հիմքերի վրա են: Սամարայի

Եզրաս եպիսկոպոսը, հայ համայնքի առաջնորդ Արթուր Մարտիրոսյանը, Մոսկվայում ՀՀ դեսպանության 2-րդ քարտուղար Մարիա Բաբայանը եւ Սամարայի քաղաքապետ Գեորգի Լեմանսկին:

քաղաքապետ Գեորգի Լեմանսկին, որը մինչեւ 12 տարեկանը ծնողների հետ ապրել է Հայաստանում (հայրը զինվորական է), մինչ օրս գոհունակությամբ վերհիշում է այդ ժամանակները, հայկական խոհանոցը, դուդուկը, Ժան Թաթլյանի երգերը, իր մանկության ընկերներին:

Նահանգապետ Տիտովի ամենամերձավոր մարդկանցից մեկն է համարվում Վլադիմիր Ավետիսյանը՝ «Հյուսիսվոլգյան միջշրջանային կառավարիչ էներգետիկ ընկերության» տնօրենը: Նրան համարում են ոչ միայն «ԵԷՍ Ռոսիի» ՌԲԸ-ի համակարգի, այլեւ ամբողջ Ռուսաստանի լավագույն կառավարիչներից մեկը: Նա ծնվել է 45 տարի առաջ Կույբիշեւի մարզում: Հորը վատ է հիշում: Հայերին հատկապես ուրախացնում է, որ վերջերս նա չի խուսափում համայնքից եւ օգնում է: Տեղաբնակ հայերը նրա անունն արտաբերում են առանձնակի զգացումով:

Տաճարի բացման արարողությանը վերադառնալով նշեմ, որ տեղական իշխանությունները եւս օգտվել են առիթից, որպեսզի ամեն կերպ ընդգծեն իրենց օրինապահ վերաբերմունքը Սամարայի հայ համայնքի հանդեպ, որն, իրենց խոսքերով, առանձնահատուկ տեղ է զբաղեցնում մյուս (թաթարական, չուվաշական, հրեական եւ այլն) համայնքների կողքին: Քաղաքապետի խոսքերով, ի տարբերություն մյուս համայնքների, իշխանությունները զգում են իրենց տարածաշրջանում Հայաստանի ղեկավարության հատուկ վերաբերմունքը հայկական սփյուռքի նկատմամբ: Ի դեպ, նոր տաճարի օծման եւ Ցեղասպանության ու 1988 թ. երկրաշարժի զոհերի հուշարձանի բացման արարողությանը մասնակցելու համար Մոսկվայից, Եզրաս եպիսկոպոսից բացի, եկել էր նաեւ հայ դիվանագետ Մարիա Բաբայանը, որը ՌԴ-ում ՀՀ դեսպանությունում Ռուսաստանի շրջանների հետ կատարվող աշխատանքի պատասխանատուն է:

Ի դեպ, շատ հյուրեր կային նաեւ Սամարայի հարեւան տարածաշրջանների (Բաշկիրիա, Ուլյանովսկ, Վոլգոգրադ եւ այլն) հայ համայնքների ղեկավար կազմից: Մի խոսքով, ինչպես նախորդ հոդվածում արդեն գրել եմ Սամարայի եկեղեցու բացման առթիվ, Ռուսաստանի հայությունը դառնում է սփյուռք: Սփյուռք, որը հույս ունի վերադառնալ Հայաստան:

ԼՈՒՍԻԿ ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ

Հայաստանում ՄԻԱՎ-ՁԻԱՀ-ի (ԴԱՎ) համաճարակի իրական վտանգ են բնակչության ռիսկային խմբերը

Օտար քաղաքակրթությունների լավն ու արատավորը այսօր անկաշկանդ թափանցում են նաեւ Հայաստան: Վերջին 15 տարիների սոցիալական հեղաշրջումները, լայն ծավալներ ստացած աշխատանքային արտագաղթը մեր հանրապետությունը եւս չափազանց դյուրաբեկ են դարձրել ՄԻԱՎ-ՁԻԱՀ-ի (մարդու իմունային անբավարարության վիրուս-ձեռքբերովի իմունային անբավարարության համախտանիշ) կամ ԴԱՎ-ի (դիմադրողականության անկման վարակ) հանդեպ: Մասնագետների համոզմամբ համաճարակաբանական իրավիճակը Հայաստանում եւս բարենպաստ չէ, եւ լավատեսության հիմքեր ամենեւին չկան:

ՄԻԱՎ-ով վարակված մարդուն անհնար է տարբերել, որովհետեւ վիրուսը օրգանիզմում կարող է ապրել երկար տարիներ առանց որեւէ ախտանշանով իրեն մատնելու: Վիրուսի գործունեության այս անտեսանելիությունն է, որ բարդացնում եւ շատ հաճախ անհնար է դարձնում արդյունավետ պայքարը համաճարակի դեմ կամ տուժածին ժամանակին օգնություն ցուցաբերելը: ՁԻԱՀ-ը ՄԻԱՎ-ի վարակի վերջին եւ ամենածանր փուլն է, որն ավարտվում է մահվամբ:

Հայաստանում ՄԻԱՎ-ի առաջին վարակակիրը եւ առաջին ՁԻԱՀ-ով հիվանդը գրանցվել են 1988 թվականին, իսկ 2001-ին հայտնաբերվել են ՄԻԱՎ-ով ու ՁԻԱՀ-ով հիվանդ առաջին երեխաները: Իրավիճակային վերլուծություններ առաջին անգամ իրականացվել են 2000 թ.: 1988 թ. մինչեւ 2001 թ. դեկտեմբերը արձանագրվել են 217 ՄԻԱՎ վարակակիրներ, որոնցից 10-ը եղել են օտարերկրացիներ: Վարակակիրներից 163-ը եղել են տղամարդիկ, 44-ը կանայք, 3-ը՝ երեխաներ: Մեծամասնությունը եղել է 20-39 տարիքային խմբերում:

Հայաստանում ՄԻԱՎ վարակի փոխանցման հիմնական ուղիներն են թմրանյութերի ներերակային օգտագործումը (50,7 տոկոս) եւ հետերոսեքսուալ ճանապարհը (39,1 տոկոս): Եղել են նաեւ մորից երեխային, արյան ու հոմոսեքսուալ ճանապարհով ՄԻԱՎ վիրուսի օրգանիզմ թափանցման օրինակներ: Վարակակիրների առավելագույն թիվն արձանագրվել է Երեւանում (101 դեպք), երկրորդ ռեկորդային նիշը զբաղեցնում են Արարատի եւ Լոռու մարզերը (8,2 տոկոս), Շի-

րակում եւ Գեղարքունիքում հայտնաբերվել են 14 հիվանդներ, Արմավիրում՝ 11: Իսկ վերջին տարիներին գրանցված մահերը գերազանցում են նախորդ բոլոր տարիների ցուցանիշները: Սակայն ինչպիսի տվյալներ էլ արձանագրվեն, համաճարակի ծավալների իրական պատկերը չեն: Մասնագետների համոզմամբ, իրական թվերը 10 անգամ գերազանցում են պաշտոնական ցուցանիշներին:

Աշխարհի առողջապահական կազմակերպությունները 21-րդ դարի ախտի տարածվածության ծավալները նվազեցնելու կարեւոր նախապայմանը համարում են ՄԻԱՎ համաճարակաբանական հսկողությունը: ՄԻԱՎ վարակի հսկումը Հայաստանում անցկացվեց անցած տարվա մարտ-ապրիլ ամիսներին՝ Երեւանում եւ մի քանի մարզերում: Հետազոտվող խմբերի մեջ ներառվեցին թմրանյութերի ներերակային օգտագործողները (201 մարդ), մարմնավաճառները (250), հոմոսեքսուալ տղամարդիկ (50), ազատազրկման վայրերում գտնվողները (438), հղի կանայք (500 մարդ): Ուսումնասիրությունները կատարվել են Երեւանում, Շիրակի, Սյունիքի, Արարատի մարզերում: ՄԻԱՎ-ի փոխանցման հիմնական ուղիներից է արյունը, երբ սրսկումների համար օգտագործում են չախտահանված ասեղներ եւ ներարկիչներ: Այս տեսակետից վտանգավոր է հատկապես միեւնույն ներարկիչով թմրանյութերի ներարկման թմրամոլների շրջանում սովորական դարձած պրակտիկան:

Հետազոտության արդյունքները բազմաթիվ տագնապեցնող ցուցանիշներ բացահայտեցին. պարզվեց, որ վերջին տարիներին նկատելի փոխվել է ներերակային ճանապարհով թմրանյութեր օգտագործողների տարիքային կազմը: Նրանց գրեթե կեսը այս վտանգավոր ախտին ու մոլությանը տրվել է 20-24 տարեկանից, մինչդեռ ընդամենը մի քանի տարի առաջ այդ սահմանանիշն սկսվում էր 30 տարեկանից: Հայաստանի թմրամոլների նախընտրած թմրանյութը հերոինն է, ընդ որում՝ հարցվածների մի զգալի հատվածը (կեսից քիչ պակաս) սկսել է օգտագործել այլ երկրներում գտնվելու ժամանակ (հիմնականում տալիս են Ռուսաստանի Դաշնության եւ Ուկրաինայի անունը): Բարեբախտաբար, թմրամոլների 69 տոկոսն իրազեկ է եղել գոնե միանվագ ներարկիչներ օգտագործելու անհրաժեշտությանը, սակայն նշել է, որ հաճախակի օգտագործել է նաեւ ուրիշի ներարկիչը կամ ասեղը: Թմրամոլների մեկ երրորդն օգտագործել է բազմակի օգտագործման ասեղներ եւ նույնիսկ հրաժարվել անվճար ներարկիչներ ստանալու առաջարկից: Նրանց մեծամասնությունը վարակվել է սեռավարակներով, հեպատիտ բե-ով կամ ցե-ով:

Մարմնավաճառների շրջանում ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունն արձանագրել է 3 տոկոսի ցուցանիշ: Հաճախորդների հետ սեռական հարաբերությունների մեջ մտնելիս գրեթե կեսը պահպանակներ չի օգտագործում: Ինքնախաբեությանը տրվելով իրենք իրենց համոզում են, թե ՄԻԱՎ-ի վարակի հնարավորությունը մտացածին է եւ վարակվելու հավանականությունը՝ չնչին, այն դեպքում, երբ նրանց կեսից ավելին 1 տարվա ընթացքում անպայման վարակվել է որեւէ սեռավարակով: Հետաքրքրական է, որ մշտապես պահպանակ օգտագործելու մասին նշել են միայն բարձրագույն կրթությամբ մարմնավաճառները:

Լաբորատոր հետազոտման են ենթարկվել նաեւ հոմոսեքսուալ տղամարդիկ, որոնց օրգանիզմում, սակայն, ՄԻԱՎ-ի վիրուս չի հայտնաբերվել: Սակայն սրանք չեն դադարում մնալ իբրեւ ռիսկային խումբ, քանի որ այսօրինակ հարաբերությունների միջոցով վարակի օրինակները բազմաթիվ են: Բացի այդ, հետազոտվածների 72 տոկոսն իրեն բիսեքսուալ է համարում, այսինքն սեռական կապեր է ունենում նաեւ կանանց հետ, հետեւաբար, անմիջականորեն այս շերտից դեպի բնակչության մյուս հատվածները հնարավոր վարակի տարածման ռիսկն ու նախադրյալները միանգամայն իրական են:

Հետազոտության արդյունքներից մասնագետները հանգեցին այն եզրակացության, որ Հայաստանը գտնվում է ՄԻԱՎ-ՁԻԱՀ-ի համաճարակի 2-րդ՝ այսպես կոչված խտացման փուլում, երբ բնակչությունն ամբողջությամբ համաճարակային գործընթացի մեջ չէ: Վարակը տարածվում է, սակայն ռիսկային խմբերի միջոցով, իսկ այդտեղից դեպի բնակչության լայն շրջաններ տանող արահետը երկար չէ:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Իրաքում մեղավորներ փնտրելու փոխարեն...

Լոնդոնաբնակ լրագրող Գուինն Դայերն անդրադառնում է Ստամբուլի ահաբեկչական գործողություններին

Իրաքյան ներխուժումը կազմակերպողները՝ Մ. Նահանգների նախագահ Ջորջ Բուշն ու Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերը միասին էին Լոնդոնում, երբ ահավոր լուր ստացվեց, որ եւս 27 մարդ է սպանվել մեկ շաբաթվա ընթացքում Ստամբուլում կատարված երրորդ եւ չորրորդ ահաբեկչական գործողություններից: Նրանք, անշուշտ, մի բան պետք է ասեին, եւ օգտագործելով առիթը սկսեցին արդարացնել իրենց ներխուժումն Իրաք:

Զավեշտականն այն էր, որ այդ երկու արարքները տեղի ունեցան հենց այն պատճառով, որ Բուշն ու Բլերը ներխուժել էին Իրաք:

«Ահաբեկչության այս վերջին բռնկումը ցույց է տալիս, որ պատերազմ է մղվում, եւ մարտի դաշտը Իրաքում է», ասաց Բլերը: Բուշն իսկույն շարունակեց միտքը. «Մեր առաքելությունն Իրաքում վեհ է եւ անհրաժեշտ, եւ ավազակների կամ մարդասպանների ոչ մի արարք չի կարող հետ կանգնեցնել մեզ մեր վճռական մտադրությունից»:

Նա այս խոսքերն ասաց, կարծես Ստամբուլում ռմբակոծություններ իրականացնողները չէին ցանկացել, որ ԱՄՆ-ն ու Մեծ Բրիտանիան ներխուժեն Իրաք, կամ չեն ցանկանում այժմ, որ նրանք հեռանան այդտեղից: Եվ զանգվածային լրատվամիջոցները կուլ տվեցին հրամցվածը, կարծես Բուշն ու Բլերը խելոք մտքեր էին արտահայտում, իսկ մահապարտները անխելք մարդասպաններ լինեին:

Խաբուսիկ քարոզչության այս հործանուտում երեւի բազմիցս պետք է կրկնել մեր մեկ անգամ ասածը, որ Իրաք ներխուժումը ոչ մի առնչություն չուներ եւ չունի ահաբեկչության դեմ պայքարի հետ: Իրաքում տեղի ունեցած միակ ահաբեկչությունը հենց այդ ներխուժումն էր եւ է: «Ալ Ղաիդայի» իսլամիստ ահաբեկիչներին հրճվանք պատճառեց անգլո-ամերիկյան ներխուժումը:

Վերջին ամիսներին Թուրքիայում, Մարոկկոյում, Ինդոնեզիայում, Սաուդյան Արաբիայում, Ֆիլիպիններում եւ այլուր իրականացվող ահաբեկչական գործողությունների հաջողության պատճառը, ըստ երեւույթին, հետախուզական ծառայությունների ուշադրությունը դեպի այդ պատերազմը շեղելն էր: Կապ բոլորովին չկար Սադդամ Հուսեյնի բռնատիրական, բայց նաեւ աշխարհիկ վարչակարգի եւ «Ալ Ղաիդայի» իսլամական ահաբեկիչների միջեւ այնպես, ինչպես կապ չկար ժամանակին մաֆիայի եւ կարմիր խմբերի միջեւ: Ոչ մի վկայություն այդ մասին բացարձակապես գոյություն չունի, եւ ամերիկա-բրիտանական հետախուզական գերատեսչությունները բավական ժամանակ վատնեցին իրենց քաղաքական բոսերին (եւ նաեւ զանգվածային լրատվական միջոցներին) համոզելու, որ չկա այդպիսի կապ:

Բայց նրանց չլսեցին:

Այս օրերին Իրաքում իրականացվող «ահաբեկչությունը» քիչ նմանություն ունի երկու տարի առաջ Նյու Յորքն ու Վաշինգտոնը հարվածած ատելության արարքի հետ, որի հետեւում մի ամբողջ մարտավարություն էր թաքնված: Իրաքում կատարվողը պարզապես երկրային, գործնական շարունակությունն է այն հակագաղութարարական դիմադրության, որն սկսվել է Ալժիրից եւ ձգվել մինչեւ Վիետնամ: Այն իրականացնում են մեծ մասամբ նույն «տեսակի» մարդիկ. բանակի նախկին սպաներ, քաղաքական գաղափարապաշտպաններ, որոնք նույնը կանեին Միացյալ Նահանգներում, եթե օտար զորքեր հանկարծ ներխուժեին այդ երկիրը: (Կասկածո՞ւմ եք, վերցրեք խանութներից «Կարմիր արշալույս» տեսաֆիլմը եւ դիտեք):

Իրաքում դիմադրություն ցուցաբերող շարժման ղեկավարները, անկասկած, օգտագործում են օտար իսլամիստական ազգայնամոլներին ռումբեր պայթեցնելու գործում, բայց կապ չկա իրաքյան պատերազմի եւ «Ալ Ղաիդայի» փառասիրական ծրագրի միջեւ, որն է՝ արաբական եւ, ինչու չէ, նաեւ ամբողջ մահմեդական աշխարհի ղեկն իր ձեռքը վերցնելը:

Ահա թե ինչու իրաքյան ներխուժումը կարելի է համարել ահաբեկչության դեմ համընդհանուր պայքարի թերագնահատում:

Իսլամ ահաբեկիչներ իրոք գոյություն ունեն, բայց նրանցից համարյա ոչ մեկը իրաքցի չէ: Ավելին, նրանք ոչ այնքան բազմաթիվ են, ոչ էլ հզոր: Լավ կազմակերպված էլ չեն, ինչպես փորձում են հավատացնել մեզ: Եվ վնասը, որ կարող են հասցնել, երբեք չի կարող համեմատվել այն վնասի հետ, որ իսկական պատերազմն է պատճառում:

Բայց նրանք լուրջ վտանգ են ներկայացնում եւ պահանջում են լուրջ ուշադրություն: Բանն այն է, սակայն, որ այդ ուշադրությանը նրանք չեն արժանանում: Ահաբեկչության դեմ պայքարն ամենից առաջ լուրջ հետախուզություն է պահանջում: Արեւմտյան հետախուզության շարքերում չափազանց սահմանափակ են տաղանդավոր մարդիկ, գուցե մի քանի հազար մարդ, որ ունենալով ձեռքի տակ տեխնիկական համապատասխան հարմարություններ եւ տիրապետելով արաբերենին, կարողանան իրագործել պայքարն ահաբեկչության դեմ: Նրանք պետք է իրենց ուշադրությունը կենտրոնացնեին «Ալ Ղաիդայի» վրա: Փոխարենն այս վերջին մոտ մեկ տարվա ընթացքում նրանք իրենց ուշադրությունը բեւեռել են Իրաքն «ազատագրելու» (թե ի՞նչ է դա նշանակում՝ հայտնի չէ) առաքելության վրա: Եվ, անշուշտ, հնարավոր չէ միեւնույն ժամանակ լինել երկու տարբեր տեղերում, կամ լուրջ ուշադրություն դարձնել եւ մեկին, եւ մյուսին:

Իսլամիստ ահաբեկիչները, որոնք ռմբակոծեցին նախ սինագոգները եւ ապա բրիտանական հյուպատոսարանն ու HSBC բանկը Թուրքիայում, կատարելու էին իրենց սեւ գործն անկախ իրաքյան հարձակումից: Նրանց պատրվակ պետք չէր: Միայն թե, եթե Իրաքում մեղավորներ փնտրելու փոխարեն հետախուզական գերատեսչություններն ավելի մեծ ուշադրություն դարձնեին «Ալ Ղաիդային», ապա միգուցե տեղի չունենային Ստամբուլի իրադարձությունները:

Թուրքիայում մեղադրանքներ են ներկայացվել 9 ենթադրյալ ահաբեկիչների

Թուրքական դատարանը 9 կասկածյալների մեղադրանքներ է ներկայացրել Ստամբուլի ահաբեկչությունների կազմակերպման առնչությամբ: Ամբաստանյալների դատապաշտպաններն Ասոշիեյթեդ պրեսի թղթակցին ասել են, որ ենթադրյալ ահաբեկիչներից մեկը մեղադրվում է անօրինական կազմակերպությանն անդամակցելու մեջ, իսկ մյուս բոլորին ներկայացվել են անօրինական կազմակերպություններին օժանդակելու մեղադրանքներ: Կասկածյալների մեղքի հաստատման դեպքում նրանց կսպառնա մինչեւ 5 տարվա բանտարկություն: Ձերբակալված 4 ուրիշ անձինք ազատ են արձակվել երկուշաբթի օրը:

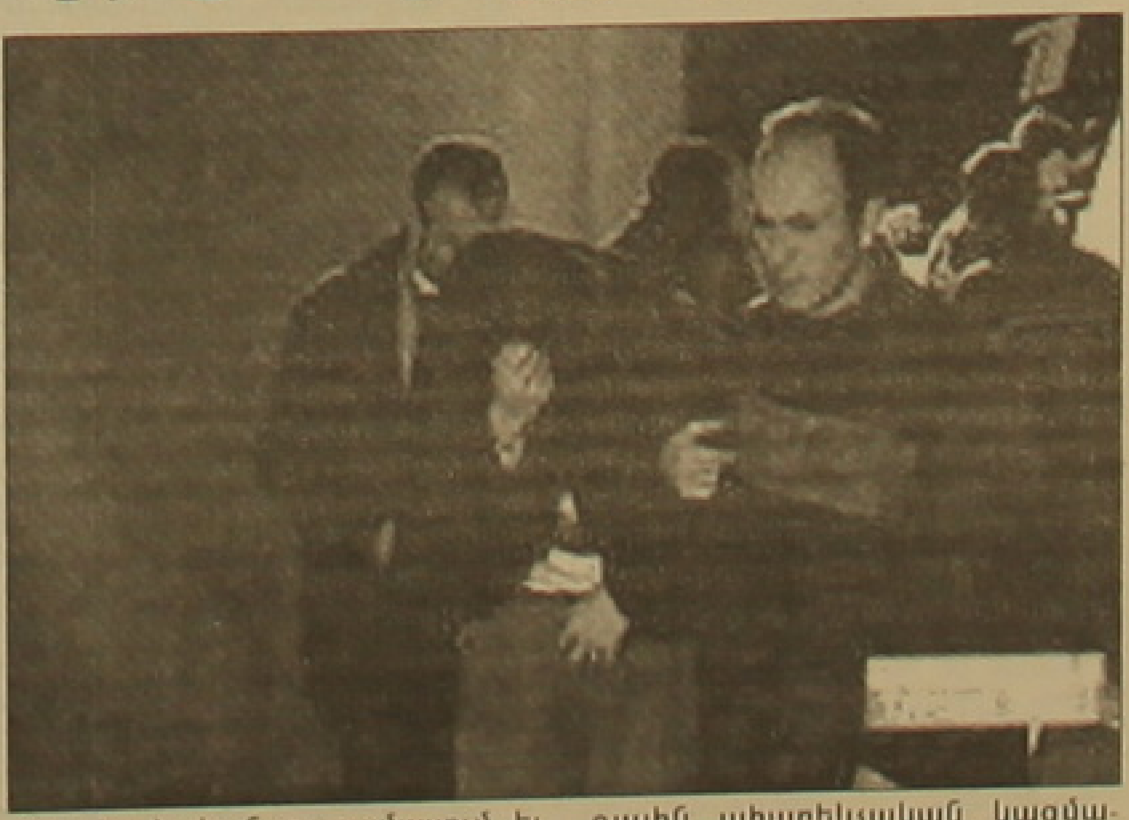

Ժամանակին **«Ազգը»** տեղեկացրել է Ստամբուլի երկու սինագոգների մոտ նոյեմբերի 15-ին տեղի ունեցած երկու պայթյունների մասին, որոնց հետեւանքով զոհվեցին 24 եւ վիրավորվեցին 140 անձինք: Նոյեմբերի 20-ին նույն քաղաքում պայթյուններ էին կազմակերպվել Մեծ Բրիտանիայի հյուպատոսարանի մոտ՝ հայկական թաղամասում եւ բրիտանական HSBC բանկի ներկայացուցչության մոտ (27 զոհ, 450 վիրավոր):

Բոլոր 4 ահաբեկչությունների պատասխանատվությունն ստանձնել է «Ալ Ղաիդա» միջազգային ահաբեկչական կազմակերպությունը, թեեւ Թուրքիայի վարչապետ Էրդողանը խոստովանել է, որ դժվար է միանշանակ պնդել, թե հենց «Ալ Ղաիդան» է կազմակերպել այդ ահաբեկչությունները:

2004 թ. Պենտագոնը կստանա 401,3 մլրդ դոլար

ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշը հավանություն է տվել երկրի 2004 թ. պաշտպանական բյուջեին: Նրա ստորագրած փաստաթղթի համաձայն, եկող տարի պաշտպանության նախարարությունը պետությունից ստանալու է 401,3 մլրդ դոլար:

Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ նոր ռազմական բյուջեն 15 մլն դոլար է հատկացնում ստորգետնյա բունկերների ոչնչացման համար նախատեսված ատոմային ռումբերի մշակման ծրագրին: Վերջինս ընդհատվել էր 10 տարի առաջ:

Բացի դրանից, Պենտագոնի ենթակայության տակ կդրվեն 700 հազար քաղաքացիական ծառայողներ: Նոր օրենքը պաշտպանության նախարարությանն ազատում է «Անհետացող տեսակների մասին» եւ «Ծովային կաթնասունների պաշտպանության մասին» օրենքների գործողությունից, որոնք սահմանափակում էին զորավարժությունների անցկացման ոլորտները:

Բյուջեի ստորագրումը մեկնաբանելով Ջորջ Բուշն ասել է, թե ամերիկյան զինված ուժերը պետք է լուծեն «պաշտպանական մեծ խնդիր»՝ պարտության մատնեն ահաբեկիչներին: Նախագահի խոսքերով, ԱՄՆ-ը ձգտում է «խաղաղություն եւ ժողովրդավարություն հաստատել Իրաքում եւ Աֆղանստանում», ինչպես նաեւ հանդես է գալիս «բոլոր ազատ ժողովուրդների անվտանգության օգտին»:

Բլերը եւ Շիրակը հավաստում են, որ Եվրամիության զորքի ստեղծումը չի վնասի ՆԱՏՕ-ին

Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը, վարչապետ Ժան-Պիեռ Ռաֆարենը եւ մի շարք նախարարներ Լոնդոնում բանակցել են Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերի եւ բրիտանացի նախարարների հետ: Ֆրանսպրեսը տեղեկացնում է, որ բանակցություններից հետո Բլերը եւ Շիրակն ԱՄՆ իշխանություններին հավաստիացրել են, թե եվրամիության զորքերի ստեղծումը որեւէ վտանգ չի պարունակում ՆԱՏՕ-ի գոյության եւ գործունեության համար:

Շիրակը եւ Բլերը հայտարարել են, թե եվրոպական զորքի ստեղծումը որեւէ խոչընդոտ չէ ՆԱՏՕ-ի ճանապարհին, եւ որ Մեծ Բրիտանիայի համար բնավ պարտադիր չէ ընտրություն կատարել եվրամիության զորքերի ու ՆԱՏՕ-ի միջեւ: Դրա վկայությունն այն է, որ եվրոպական զորքերն արդեն գործողություններ են իրականացրել Մակեդոնիայում, եւ դրանց հետեւանքով ՆԱՏՕ-ին ոչինչ չի պատահել:

Միաժամանակ հաղորդվում է, որ ֆրանս-անգլիական հետագա, առավել սերտ ռազմական համագործակցության մանրամասնությունները հրապարակվելու են ավելի ուշ:

Սա Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակի Մեծ Բրիտանիա կատարած առաջին այցելությունն է՝ Իրաքի պատճառով երկկողմ հարաբերություններում տարաձայնությունների ծագումից ի վեր: Ինչպես հայտնի է, Թոնի Բլերն ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի սանձազերծած հակաիրաքյան պատերազմի ջատագովներից է, իսկ Ժակ Շիրակն ի սկզբանե վիճարկում էր այդ պատերազմի անհրաժեշտությունը: Ֆրանս-անգլիական վերջին բանակցություններից հետո Շիրակը հայտարարեց, որ Իրաքի նկատմամբ վարվող ԱՄՆ-ի քաղաքականությունն արդեն «ճիշտ ճանապարհի վրա է», բայց, այնուամենայնիվ, «ինչ-որ բան պակասում է»:

Մեր ժամանակների «ջիգիթները»

Սկիզբը էջ 1

Իմ հարցին, թե իշխանություննե՞րն են մեղադրում հայկական ծագում ունենալու մեջ, Ժվանիան պատասխանեց. «Պետական հեռուստատեսությունը մեկ օրվա մեջ մի քանի անգամ կրկնում էր, որ Ժվանիան հայ է, հետեւաբար չի կարող դառնալ Վրաստանի նախագահ»:

Վրացական մամուլը եւ նախկին նախագահ Շեւարդնաձեին մոտ կանգնած որոշ քաղաքական գործիչներ Ժվանիային մեղադրում են նաեւ կաշառակերության, արվամոլության մեջ: Երբ մի անգամ Վախթանգ Ռչեուլիշվիլին Ժվանիային հրապարակավ պիտակեց «հայ եւ արվամոլ», նրա ընկերները՝ «Միացյալ ժողովրդավարները», ջարդեցին Ռչեուլիշվիլու գլուխը:

Մեր հետ զրույցում Ժվանիան նշեց, որ «հայ լինելու մեջ մեղադրվող» Նինո Բուրջանաձեն եւ Միխայիլ Սաակաշվիլին որեւէ կապ չունեն հայերի հետ: Մինչդեռ վրացական մամուլը եւ նացիոնալ-շովինիստական որոշ շրջանակներ այդ կարծիքին չեն:

Շեւարդնաձեի երկրորդ «երեխան»՝ Նինո Բուրջանաձեն, 39 տարեկան է եւ Ժվանիայից փոքր է ընդամենը վեց ամսով: Նինոն (Վրաստանում նրան այդպես են կոչում), Շեւարդնաձեի հիսուն տարիների ընկերոջ՝ վրացական «հացամթերքների արքա» Անզոր Բուրջանաձեի դուստրն է: Խորհրդարանի նախագահ ընտրվեց 2001 թ. աշնանային ճգնաժամից հետո, երբ հրաժարական տվեց Ժվանիան: Նինոն իրավագիտության թեկնածու է, արեւմտամետ է, սակայն շարունակում է համարվել ընդունելի լիդեր թե՛ ԱՄՆ-ի, թե՛ Ռուսաստանի համար: Խորհրդարանական նախընտրական կարգախոսն էր՝ «Հեղափոխական փոփոխություններ առանց հեղափոխության»:

Բուրջանաձեն, ինչպես պնդում է վրաց ազգայնամոլ մամուլը, մոր կողմից հայ է: Նինոյի մայրը՝ տիկին Սուսաննան՝ կաթոլիկ հայուհի է Քութայիսից:

Շեւարդնաձեի «երեխաներից» կրտսերը եւ «անառակը» Միխայիլ Սաակաշվիլին է: Դեկտեմբերի 21-ին կլրանա նրա 36-ամյակը: Միշան (այդպես են նրան դիմում Վրաստանում) արեւմտամետ է ուղղվածությունով, իրավաբանական կրթություն է ստացել Կիեւում, ապա՝ Նյու Յորքում: Երբ Շեւարդնաձեն Միշային նշանակեց արդարադատության նախարար, նա հրապարակավ արյան անալիզ տվեց, ապացուցեց, որ ինքը թմրամոլ չէ, ապա նույնը պահանջեց կառավարության մյուս անդամներից:

Փայլուն տիրապետում է ռուսերենին, անգլերենին եւ ֆրանսերենին, լրագրողների ամենաանհեթեթ հարցերին տալիս է չափազանց հետաքրքրական եւ ոչ ստանդարտ պատասխաններ: Մեղադրվում է «ֆաշիզմի» եւ ծայրահեղ աջ արմատականության մեջ: Մեկ տարի հետեւելով նրա ասուլիսներին եւ հրապարակային ելույթներին, կարող եմ նշել, որ Սաակաշվիլին «կոսմոպոլիտ» է եւ տաքարյուն, երբեմն կորցնում է հավասարակշռությունը եւ հայտնվում տուրուդմփոցի կենտրոնում: Եթե հավատանք մեր վրաց լրագրող գործընկերներին, ապա Միշան նախկինում եղել է ազգայնական եւ հակասեմիտ: Այսպես, ըստ վրացի լրագրողների, Սաակաշվիլին մի առիթով մեղադրել է նախկինում դատախազի տեղակալ Անզոր Քալուաշվիլուն, թե իբր վերջինս հրեա է եւ «դատախազությունը դարձրել է սինագոգ»: Մեկ այլ առիթով Վրաստանի ադրբեջանցիներին համարել է «խեղճուկրակ ժողովուրդ»:

Սաակաշվիլին, մյուս կողմից, մեղադրվում է ոչ վրացական, ավելի ճիշտ՝ հայկական ծագում ունենալու մեջ: Առիթ եմ ունեցել վրացական մամուլում նրա եւ Ռոբերտ Քոչարյանի լուսանկարները տեսնել թերթի նույն էջում՝ որպես Վրաստանում հայկական լոբբիստների: Ըստ մեր ունեցած տեղեկությունների, Սաակաշվիլին Նյու Յորքում ուսանելու տարիներին ընկերացել է Վան Գրիգորյանի հետ: Վերջինս, որ Ամերիկայի հայկական համագումարի (ԱՀՀ) ակտիվիստներից էր, անցյալ տարի ժամանել է Թբիլիսի:

2003 թ. նոյեմբերի 23-ին վրաց ժողովուրդը Ժվանիայի, Բուրջանաձեի եւ Սաակաշվիլու գլխավորությամբ իշխանությունից հեռացրեց Էդ. Շեւարդնաձեին: Արդեն այս օրերին վրաց ազգայնական շրջանակներն այսպես կոչված «վարդյա» կամ «թավշյա» հեղափոխությանը տալիս են «սոմխեբիս ռեւոլյուցիա» անունը:

Թարգմանաբար «սոմխեբիս ռեւոլյուցիա» նշանակում է «հայկական հեղափոխություն»:

Մշակույթ

Ստեղծագործական տխուր ճերմակ էջի առջեւ

Հարցազրույց Ալեքսանդր Թոփչյանի հետ

-Ի՞նչ կասեիք վերջերս տեղի ունեցած հեռուստամարաթոնի մասին: Գո՞հ եք արդյունքներից:

- Այդ միջոցառումը պարզեց մի կարեւոր բան. ժողովուրդը դեռեւս հավատում է իր գրականությանը, որ այսպիսի բազում հոգսերի մեջ, ցուրտ ձմռան, մոտալուտ թանկացումների նախօրեին իր օգնությունն է ցուցաբերում: Սակայն զգույշ լինենք եւ հատկապես չընկնենք էյֆորիայի մեջ. առայժմ անցյալի իներցիան է գործում, սա մեծահոգի եւ նույնիսկ առատաձեռն մի ավանս է, որը պետք է արդարացնել երկու կարեւոր բանով. Ա. գրական բարձրարժեք երկեր, Բ. քաղաքացիական ակտիվ դիրքորոշում:

- Դուք, կարծես, թերահավատ եք եւ շատ չեք ոգեւորված «մարաթոնի» արդյունքներով:

- Ես թերահավատ չեմ, ես պարզապես իրատես եմ. երբ ամենայն խստությամբ փորձենք գնահատել անցած 10-15 տարվա գրական արտադրանքը, ապա (հասուկենտ գրքերը չհաշված) պատկերը փայլուն չի լինի, ինչ վերաբերում է երկրորդին, ապա մատների վրա կարելի է հաշվել այն գրողներին, որոնք դժվարին տարիների ընթացքում հավատարիմ մնացին մտավորականի իրենց պարտականությանը, որոնք անտարբեր չեղան, իշխանամետ չեղան, որոնք չվարանեցին, չվախեցան ճշմարտությունն ասել... Այնպես որ, կրկնում եմ՝ ժողովրդի առատաձեռնությունը գերազանցապես մեր գրականության հանդեպ եղած ավանդական պաշտամունքի արտահայտությունն էր: Իսկ այդ պաշտամունքը սնուցված է եղել բացառապես անցյալի արժեքներով:

- «Մարաթոնի» ընթացքում հանրապետության Ազգային ժողովի նախագահն ասաց, թե օրինագիծ պետք է ընդունվի ստեղծագործական միությունների մասին: Ի՞նչ եք կարծում, դա կնպաստի՞ տաղանդավոր երկերի ծնունդին:

- Գիտեք ինչ, պետություն եւ գրականություն հարաբերությունները չափազանց խրթին են եւ վտանգներով լի (հիմնականում գրականության համար): Ես հասկանում եմ, մեր պետականությունը դեռեւս կայացման ճանապարհ ունի անցնելու եւ բնականաբար ձգտում է իր ներսում եղած բոլոր ինստիտուտները կանոնակարգել, սակայն զգույշ լինենք եւ «մարդկային հոգու ինժեներների», հետեւաբար ձեռնասուն մտավորականության մի նոր բանակ չստեղծենք:

- Սակայն ինձ հասած տեղեկություններն ասում են, որ դա նախեւառաջ ստեղծագործական միությունների նախաձեռնությունն է:

- Հենց դա է ինձ վախեցնում, մանավանդ գրողների պարագայում: Նրանք չկարողացան իրենց տեղը ճշտել հասարակական նոր պայմաններում եւ խնդրում են, որ այդ գործն իրենց փոխարեն խորհրդարանն անի: Իսկ եթե ավելի շիտակ խոսենք, սա նշանակում է հետեւյալը. հարգելի խորհրդարան, կառավարություն եւ պետական այլ հաստատություններ, վերցրեք մեր ստեղծագործական ազատությունը, որը չգիտես ինչու, որտեղից եւ ինչպես մեր գլխին ընկավ, ազատեք մեզ այդ «պարգեւից» եւ տեղը տվեք կայուն մի կարգավիճակ՝ դրանից բխող բոլոր նյութական հետեւանքներով ու արտոնություններով...

- Ինչպե՞ս հասկանալ՝ «չկարողացան իրենց տեղը ճշտել»:

- Չկարողացան նրանով, որ գրողներից շատերը մինչեւ այսօր դեռ չեն ազատվել մեսիանականության այն միամիտ հավատից, որ նախանցյալ դարից, զարմանալիորեն եկել հասել է մինչեւ մեր օրերը. նրանք մինչեւ հիմա էլ իրենց տեսնում են ազգի փրկչի, ազգային ոգու պահապանների դերում... Ես դեռ չեմ խոսում ՀԳՄ թափանցած իբսենյան «լուռ մեծամասնության» մասին...

- Ձեր ասելով ստացվում է, որ գրական կազմակերպությունը չի կարող նպաստել բարձրարժեք երկերի ստեղծմանը:

- Կարող է, եթե ճիշտ քաղաքականություն վարի, եթե հենվի նախեւառաջ արժեքների վրա եւ տաղանդին խստորեն սահմանազատի պարզապես ՀԳՄ անդամից, ամեն անդամ չէ, որ գրող է կամ մտավորական: Սակայն սա շատ դժվարին եւ գրական ղեկավարության համար սայթաքուն մի ճանապարհ է, քանզի հիշենք, որ մեզ ժառանգություն հասած ստեղծագործական միություններն ստեղծվել են դեռեւս 1934 թ., Իոսիֆ Վիսարիոնովիչի անձնական նախաձեռնությամբ եւ ունեցել են շատ որոշակի հսկող ու դաստիարակող (խոսքը գրողներին դաստիարակելու մասին է) նշանակություն: Տոտալիտար գաղափարախոսության այդ պտղուկը գրեթե անփոփոխ եկել հասել է մեզ, հիմա պետք աշխատենք պահպանել այդ կառույցը նոր հասարակության մեջ: Միայն թե «կերակրատաշտակի» եւ արտոնյալ մտավորականության գայթակղություններից հեռու մնանք: Սակայն անկարելի է դիմադրել այդ գայթակղությանը, ուստի ստեղծագործական միությունները, ուզեն թե չուզեն, պետք է շարունակ փնտրեն իշխանությունների հովանավորությունը...

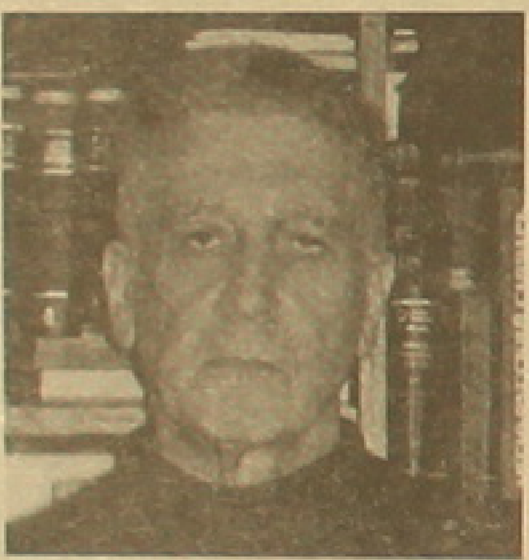

- Այո, տոտալիտար, սակայն դա չխանգարեց, որպեսզի բազմաթիվ տաղանդավոր, նույնիսկ հանճարեղ գործեր ստեղծվեն:

- Շատ ճիշտ եք, որովհետեւ տաղանդներին սիրաշահում էին, գիտեին, որ նրանք կարող են ազդեցություն ունենալ ժողովրդական զանգվածների վրա, իսկ տաղանդներն էլ հավատում էին այդ գաղափարախոսությանը... Մայակովսկու, Չարենցի, Ֆադեեւի ստեղծագործություններում մեծ հավատ կա, անսասան համոզվածություն... Ուրիշ հարց, որ նրանք հետո թանկ վճարեցին իրենց նվիրվածության համար... Բայց ես կուզեի, որ մենք՝ գրողներս անկեղծորեն խոստովանեինք, թե այսօր ունե՞նք այդպիսի աներեր համոզվածություն, շատ կուզեի իմանալ, թե ինչին ենք հավատում անմնացորդ... Ես չգիտեմ, թե պատասխաններն ինչպիսին կլինեն, բայց մեր ստորագրած ամեն մի տողը մեր հավատի եւ մեր խորունկ համոզմունքների արտահայտությունն է:

- Սակայն գրական աշխույժ կյանք կա, բազմաթիվ գրքեր են տպագրվում, քննարկումներ ու երեկոներ կազմակերպվում...

- Այո իսկապես աշխուժություն կա եւ բազմաթիվ գրքեր են տպագրվում՝ մանավանդ պետական պատվերով: Բայց ասույթը շրջելով ասենք, որ չկա բարիք առանց չարիքի, եւ այդ չարիքը գնալով աղետի սպառնալից կերպարանք է ստանում, հազվագյուտ լավ գրքերն ուղղակի կորչում են գրամոլական եւ դիլետանտական պղտոր ալիքի մեջ, գռեհկությունը գլուխ է բարձրացրել՝ լպիրշորեն պահանջելով այն, ինչ տրվում է միայն ընտրյալներին... Եվ արդեն ստանում է... Ինձ չի ուրախացնում նաեւ գրական քննարկումների եւ շնորհանդեսների այդ ահագնացող հարահոսը, մանավանդ որ դրանք այլեւս քննարկում չեն՝ բառիս իսկական իմաստով, այլ շատ հաճախ կենցաղային-գովաբանական շոուներ: Ես հասկանում եմ՝ գրողների միության ղեկավարությունն այդպիսով ձգտում է առավել լայնությամբ ընդգրկել գրական պրոցեսը, սակայն դա երբեմն կատարվում է խորության կորստի հաշվին... Հիշենք, որ անցած տարիներին ՀԳՄ ամեն անդամ չէր, որ կարող էր արժանանալ այդ պատվին, իսկապես բարձրարժեք, առնվազն լայն զանգվածների հետաքրքրության առարկա դարձած գրքերն էին դրվում քննարկման, եւ բոլոր գրողները չէին, որ ձգտում էին այդպիսի ուշադրության արժանանալ, որովհետեւ հայտնի չէր՝ դրվատական խոսքն ավելի շատ կլինի՞, թե՞ քննադատականը... Հեռուստատեսությունն էլ, երբեմն-երբեմն, արջի ծառայություն է մատուցում՝ մշակութային իրադարձություն դարձնելով անշուք եւ սովորական գրքի քննարկումը: Երեք հոյակապ աղջիկ գնացին եւ դարձան շախմատի Եվրոպայի չեմպիոններ: Այս փառահեղ հաղթանակը չափազանց աղքատիկ, ուղղակի հպանցիկ ներկայացվեց հեռուստածրագրերով, համենայն դեպս շատ ավելի աղքատիկ, քան հերթական գրքի առօրյա, աշխատանքային քննարկումը...

- Բայց գրողի աշխատանքը մի՞թե արժանի չէ ուշադրության եւ գնահատության:

- Անպայման արժանի է, եթե խոսքն իսկապես գրողի մասին է, որոնց թիվն այնքան էլ մեծ չէ, սակայն դրա համար կա նախեւառաջ մամուլ, լրատվական այլ միջոցներ: Եթե մեր գրական մամուլը բավարար հմտությամբ կատարեր այդ աշխատանքը, եթե քննադատությունը հետեւողականորեն որոմը զատեր հարդից, ապա քննարկումների թիվը բնականորեն կնվազեր... Սակայն ցավով պետք նշենք գրական մամուլի երկու կարեւոր թերությունները. գրական հստակ քաղաքականության բացակայություն եւ պրոֆեսիոնալիզմի անկում: Ոչ մի նոր գիրք (եթե անգամ տեղով գանձ է) չի կարող հայտնվել մեր գրական մամուլի ուշադրության կենտրոնում, եթե հեղինակը նախաձեռնություն չցուցաբերի (խմբագրության ներսում կամ խմբագրությունից դուրս)... Իսկ տաղանդավոր մարդիկ արժանապատվություն ունեն եւ նրանք թույլ չեն տա իրենց՝ քննադատների (եթե այդպիսիք մնացել են) օձիքներից կառչել եւ գրախոսություն մուրալ: Ես դեռ չեմ խոսում սփյուռքի որոշ միջակությունների հանդեպ ցուցաբերվող չափազանցված ուշադրության մասին, որի տակից երբեմն-երբեմն կանաչ գոլքեր են ծածանվում... Ասում եք «գրողի աշխատանքը»... Գրողների Միությունն սկսել է թարգմանական հանդես լույս ընծայել: Երանի՜ չլսեր... Նյութ են պատվիրում, խոստանում են վճարել... Տպվելուց հետո պարզվում է, որ հոնորարի ոչ մի ակնկալիք չկա: Ավելին՝ պարզվում է, որ անունդ՝ որպես թարգմանիչ նշված չէ, «մոռացե՜լ» են (իրենց անունները՝ խմբագիր, տեղակալ, եւ այլն, եւ այլն չեն մոռացել, հետաքրքիր է՝ ինչի՞ համար, գործը փառահեղորեն տապալելո՞ւ)... Ավելին, «մոռացել» են նաեւ բնագրի իրավատիրոջ C նշանը դնել (այս խախտումը Եվրոպայում համարվում է ոճրագործության հավասարազոր մի բան)... Ավելին, «մոռացել» են հովանավորի անունը նշել (զրկելով մեզ ոչ միայն իրենց խոստացած հոնորարից, այլեւ ուրիշ տեղ վճարված լինելու հնարավորությունից)... Ավելին, այդքանից հետո ոչ միայն չեն բարեհաճում ներողություն խնդրել, այլեւ զարմանում են՝ տեսնելով մեր վրդովմունքը... Սա ոչ այլ ինչ է, քան գրական բանդիտիզմ: Կողոպտում են ոչ միայն արդար վաստակդ, այլեւ պատիվդ ու անունդ:

- Դառնալով մեր «մարաթոնին», չե՞ք կարծում, որ հավաքված միջոցները կնպաստեն այդ թերությունների վերացմանը:

- Հավանաբար կնպաստեն, եթե խելացի ծախսվեն, չնայած պատասխանատվությունը եւ մասնագիտական մակարդակը միշտ չէ, որ նյութականով են պայմանավորվում:

- Դուք ավելի սկեպտիկ ու հոռետես եք թվում, քան լավատես, ուստի նույնիսկ կասկածում եմ՝ արժե՞ արդյոք հարցնել, թե ինչ խորհուրդ կտայիք գրական ղեկավարությանը՝ ձեր իսկ նշած թերությունները վերացնելու համար:

- Նրանք լավ գիտեն, թե ինչպես պետք է վերացնել, եթե, իհարկե, ընդունում են իմ դիտողությունները, եւ հետո, խորհուրդ տալու փոխարեն ես կգերադասեի ընդամենը մեկ մաղթանք հայտնել բոլոր նրանց, ովքեր իսկապես գրող են. մշտական, դժվարին, տագնապալից ու ստեղծագործական տխուր ճերմակ էջի առջեւ, ահա սա կլինի իմ անսասան լավատեսությունն ընդդեմ ամեն տեսակի հոռետեսության:

Հարցազրույցը վարեց
ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆԸ

ԼՈՒՅՍ Է ՏԵՍԵԼ ԵԳԻՊՏՈՍՈՒՄ

Չորս հարյուրամյա մեր պատմության վավերագրությունը

«Հնագոյն դարերէ ի վեր Հայաստան իբրեւ պետութիւն ունեցած է պատմական ելեւէջներ, անկումներու եւ բարձրացումներու շրջաններ: Եղած են ժամանակներ, երբ կորսնցուցած է իր անկախութիւնը, միջոց մը դարձած է հովանաւորեալ ու երբեմն ալ հարկատու, բայց 1550-ական թուականներէն ետք մեծ մասամբ ենթարկուած է Օսմանեան Թուրքիոյ ու փոքր մասով Պարսկաստանի գերիշխանութեանը», կարդում ենք օրերս մեր ձեռքը հասած եգիպտահայ պատմաբան, երկար տարիների Կահիրեում լույս տեսնող ՌԱԿ պաշտոնաթերթ «Արեւ» օրաթերթի խմբագիր Հովհաննես Տեր-Պետրոսյանի «Հայ ժողովուրդին գոյամարտը. 1550-1930 թթ.» եռահատորի Ա. հատորի առաջաբանում:

«Մեր այս ուսումնասիրութիւնը, որ կ՚ընդգրկէ 1550-էն մինչեւ 1930 երկար ժամանակահատուածը, կը բացատրէ հայոց դիմադրութիւնները, թրքական քաղաքականութիւնը եւ մեծ պետութիւններու սինիք քաղաքականութիւնը հայերու նկատմամբ: Յատկապէս ուշադրութեան առարկայ եղած է փանթուրանական թրքական ծրագրի էութիւնը, որ ցարդ կը շարունակէ մնալ Թուրքիոյ քաղաքականութեան օրակարգին վրայ», գրում է հեղինակը, նշելով, որ դժվարությունների է հանդիպել ոչ միայն պատմական տվյալները հավաքելու, այլեւ ուսումնասիրության հրատարակման գործում: Ի վերջո առաջին երկու հատորները հրատարակվել են «Հայ ազգային հիմնադրամի» մատենաշարով: Երրորդն ընթացքի մեջ է:

Ա. հատորը՝ 345 էջ, ընդգրկում է, այլոց շարքում, «Հայաստանը թուրք, պարսիկ, ռուս պատերազմներու թատերաբեմ», «Համաթրքացումի քաղաքականութեան սկզբնաւորութիւնը», «Հայ ազատագրական շարժումներ», «Փան-թուրանականութիւնը եւ միջազգային քաղաքականութիւնը», «Պալքանեան մեծախռով թերակղզին», «Հայկական ցեղասպանութեան պատասխանատուները», «Թրքացումի նպատակը եւ թրքահպատակ ազգութիւններու ազատագրական շարժումները», «Ի՞նչ կը գրեն օտարները Հայոց ցեղասպանութեան մասին», իսկ Բ. հատորը (294 էջ)՝ «Գաւառներու բնակչութեանց կրած վնասները», «Ազատատենչ փոքր ժողովուրդները քաւութեան նոխազ կայսերապաշտ պետութիւններու քաղաքականութեան», «Բրեստ-Լիտովսկի հաշտութեան դաշինքը եւ գերման-օսմանեան նուաճողական քաղաքականութիւնը», «Սարդարապատի հերոսամարտը եւ Հայաստանի պետականութիւնը» գլուխները:

Օտար լեզուների տիրապետումը հնարավորություն է տվել հեղինակին հայկականի կողքին լայնորեն օգտագործելու նաեւ անգլիական, ֆրանսիական եւ արաբական աղբյուրներ, գրքեր եւ պարբերականներ: Հատկանշական են մասնավորապես Փարիզի խաղաղության վեհաժողովին (1919 թ.) Ա. Ահարոնյանի ստորագրությամբ հանձնված ֆրանսերեն «Տուժած հայ ազգի կրած վնասների համար հատուցումների եւ հաշվարկումների» խորագրով գրքույկից եւ Կ. Պոլսի պատրիարքարանից վերցրած արեւմտահայության թվի վերաբերյալ տվյալների հատվածները:

Այս արժեքավոր ուսումնասիրության հեղինակ Տեր-Պետրոսյանը ծնվել է Եգիպտոսում: Սակայն գիր ու գրականության ծարավի հայրենասերը կարողացել է շնորհիվ հաստատակամության, շարունակել ուսումը նախ «Բրիտիշ ինստիտյուտի» դասընթացներում, ապա անգլիական Այ-Սի-Էս արվեստի ինստիտուտի ճարտարապետության ֆակուլտետում: Հետագայում՝ 1960 թ. ավարտում է նույն ինստիտուտի Լոնդոնի հեռակա բաժինը: Սակայն ճարտարապետությունը

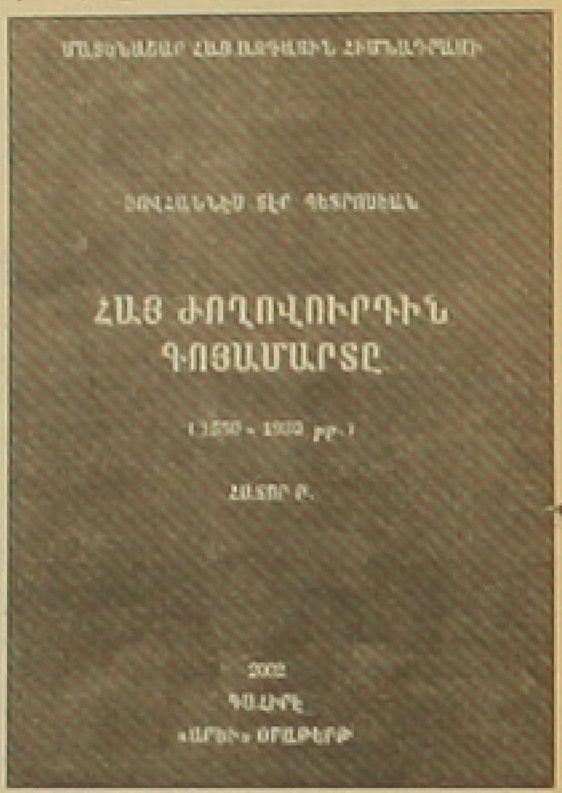

չէր նրա տարերքը, այլ հայ ժողովրդի պատմությունը: Նրա պրպտող միտքն ու տքնաջան աշխատանքը տարիներ հետո տալիս են իրենց բեղմնավոր արգասիքը: Նշանակալից դեր են կատարում նրա ծանոթությունները նախ Արշամ Տատրյանի եւ ապա Արշակ Ալպոյաճյանի հետ: Նա դառնում է վերջինիս ժառանգության ուսումնասիրողն ու անավարտ գործերի շարունակողը: «Արեւ» թերթի խմբագրի պաշտոնում նա թերթի էջերում կարողանում է լույս ընծայել պատմական եւ ազգային հարցեր շոշափող բազմաթիվ թերթոններ, որոնցից առաջինը 1960-ին «Վերածնունդ արդի Հայաստանի» խորագրով: 1975-ին հրատարակում է «Ջեյմս Բրայս եւ հայերը» մանրազնին ուսումնասիրությունը, 1976-ին՝ «Հայերի սատարը թուրք մշակույթին եւ տնտեսությանը» հույժ կարեւոր աշխատությունը, 1983-ին՝ «Կրթական շարժումը թրքահայոց մեջ. 1600-1900 թթ.», 1988-ին՝ «Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը ԺԹ դարի Ա կեսին» հատորները: Նա ջանասիրաբար պատրաստել է նաեւ «Արեւ» օրաթերթի մատենագրությունը, մի բան, որ մեծապես օժանդակելու է հետագայում հայ պարբերական մամուլի պատմությունն ուսումնասիրողներին:

Անձնուրաց նվիրվածությամբ նա ակտիվ հասարակական գործունեություն է ծավալել Եգիպտոսում: Երկար տարիներ ղեկավարել է ՀՄԸՄ-«Նուբար» մարզական ակումբի սկաուտական շարժումը, դասախոսություններով հանդես է եկել Հայ գեղարվեստասիրաց միության եւ ՀԲԸՄ-ի ակումբներում: Հայ ժողովրդի պատմությունն է դասավանդել Կահիրեի Նուբարյան ազգային վարժարանում:

Առողջություն եւ բեղմնավոր գրչի ցանկանում ենք հարգարժան պատմաբանին: Ավելացնենք, որ գրքի օրինակներ ձեռք բերել ցանկացողները կարող են դիմել «Հայ ազգային հիմնադրամին» կամ «Արեւ» թերթի խմբագրությանը հետեւյալ հասցեով.

"AREV" Quotidien Armenien 3,
Soliman El-Halabi, le Caire,
Egypte
B. P. 1060 Fax (202) 5 754 703
e-mail:arev@intouch.com

[illegible]

Նոյեմբերի 28-ին, ժ. 19-ին Երեւանի Հր. Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնում տեղի կունենա հանդիսություն՝ նվիրված մեծանուն ռեժիսոր, ժողովրդական արտիստ, մրցանակների դափնեկիր

ՀՐԱՉՅԱ ՂԱՓԼԱՆՅԱՆԻ ծննդյան 80-ամյակին:

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉՆԵՐ՝ ՀՈԲԵԼՅԱՆԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ,
ՀՐ. ՂԱՓԼԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԴՐԱՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆ

Հայաստանից Աթենքում մրցահարթակ դուրս կգա հինգ ծանրորդ

Թիմային պայքարում ուժեղագույնը Չինաստանի հավաքականն է

Կանադայի Վանկուվեր քաղաքում ավարտված ծանրամարտի աշխարհի տղամարդկանց եւ կանանց առաջնություններում ամփոփվեցին թիմային պայքարի արդյունքները։ Հիշեցնենք, որ աշխարհի առաջնության մրցանակներից բացի ծանրորդները վիճարկում էին նաեւ Աթենքում կայանալիք օլիմպիական խաղերի ուղեգրեր։ Դրանց բաշխումը կատարվելու էր ելնելով թիմային պայքարում հավաքականների գրաված տեղերից։ Այսպես, վաստակած միավորներով առաջին վեցյակում տեղ զբաղեցրած հավաքականներին իրավունք է տրվում Աթենքում մրցահարթակ դուրս բերել վեց ծանրորդի։ 7-13-րդ տեղերը գրաված հավաքականները կարող են իրենց կազմում ընդգրկել 5-ական օլիմպիականի։ Չորս ծանրորդ կարող են մրցահարթակ դուրս գալ այն հավաքականների կազմում, որոնք աշխարհի առաջնությունում զբաղեցրել են 14-20-րդ տեղերը։ Եվ վերջապես, 21-27-րդ տեղերը զբաղեցրած հավաքականներին Աթենքում կներկայացնեն 3-ական ծանրորդներ։

Ինչպես տեղեկացրել ենք, Հայաստանի ծանրամարտի տղամարդկանց հավաքականում ընդգրկվել էին ութ ծանրորդներ։ Նրանցից միայն 77 կգ քաշային Գեւորգ Դավթյանն արժանացավ պարգեւի նվաճելով արծաթե մեդալ երկամարտում, մեկական փոքր արծաթե եւ բրոնզե մեդալներ առանձին վարժություններում։ Բնականաբար, Գեւորգ Դավթյանն իր թիմակիցներից բոլորից շատ (91) միավոր է պարգեւել մեր հավաքականին։ 62 կգ քաշային կարգում 7-րդ տեղը զբաղեցրած Արմեն Ղազարյանը մեր հավաքականին 56 միավոր է բերել։ Արթուր Դանիելյանը (69 կգ) թիմին բերել է 24 միավոր (19-րդ տեղ)։ 85 կգ քաշայինների մրցավեճին մասնակցած Տիգրան Քամալյանը (16-րդ տեղ) եւ Գեւորգ Ալեքսանյանը (17-րդ տեղ) միասին վաստակել են 59 միավոր։ Աշոտ Դանիելյանը, որը բավարարվեց ընդամենը 7-րդ տեղով, իր թիմին 54 միավոր պարգեւեց։ Եվ վերջապես մինչեւ 105 կգ քաշային ծանրորդների մրցավեճին մասնակցած Ռաֆիկ Չախոյանը, որը հրում վարժությունում 0 էր ստացել, թիմին ընդամենը 5 միավոր պարգեւեց։ Այսպիսով, մեր ութ ծանրորդները միասին Հայաստանի հավաքականին 289 միավոր պարգեւեցին։ Արդյունքում ՀՀ հավաքականը թիմային հաշվարկով գրավեց 10-րդ տեղը, իսկ դա նշանակում է, որ Աթենքում Հայաստանը ներկայացված կլինի 5 ծանրորդով։

Թիմային հաշվարկով հաղթող ճանաչվեց Չինաստանի տղամարդկանց հավաքականը։ Լավագույն վեցյակում տեղ են զբաղեցրել նաեւ Թուրքիայի, Ռուսաստանի, Բուլղարիայի, Իրանի եւ Բելառուսի հավաքականները։ Այս երկրներից յուրաքանչյուրն օլիմպիական խաղերում ներկայացված կլինի 6-ական ծանրորդով։ Չին ծանրորդները լավագույնն էին մեդալների ընդհանուր հաշվարկով։ Մրցահարթակ դուրս եկած 8 ծանրորդները միասին երկամարտում եւ առանձին վարժություններում նվաճել են 6 ոսկե, 5 արծաթե եւ 2 բրոնզե մեդալ։ Ոսկե մեդալների թվով 2-րդ ցուցանիշն ունի Իրանի հավաքականը, որը նվաճել է 4 մեդալ։ Թուրքիայի ներկայացուցիչների ավարն էլ հարուստ է՝ 3 ոսկե, 4 արծաթե, 5 բրոնզե մեդալ։ Բուլղարացիները, որոնք տարիներ առաջ ծանրամարտում առաջատարների թվում էին, Վանկուվերում մեդալների հաշվարկով 4-րդն էին (3 ոսկե, 1 արծաթե, 2 բրոնզե մեդալ)։ Դիրքերը զիջել են նաեւ ռուսաստանցի ծանրորդները, որոնք նվաճել են 2 ոսկե, 4 արծաթե եւ 1 բրոնզե մեդալ։

Կանանց մրցապայքարում թիմային հաշվարկով 1-9-րդ տեղերը զբաղեցրած հավաքականներն օլիմպիադայում ներկայացված կլինեն 4-ական ծանրորդով։ 10-14-րդ տեղերը գրաված թիմերը հանդես կգան 3-ական ծանրորդով, իսկ 15-17-րդ տեղերը գրավածները՝ 2-ական մարզուհիով։ Կանանց մրցապայքարում էլ բոլորին գերազանցեցին չին մարզուհիները։ Հավաքականի կազմում հանդես եկած 7 մարզուհիներն ընդհանուր հաշվարկով իրենց թիմին 558 միավոր պարգեւեցին։ Նրանք ընդհանուր առմամբ նվաճեցին 15 ոսկե, 2 արծաթե եւ 2 բրոնզե մեդալ։ Երկրորդ տեղում Թաիլանդի մարզուհիներն են (425 միավոր, 2 ոսկե, 4 արծաթե, 2 բրոնզե մեդալ)։ Հայաստանն աշխարհի առաջնությունում ներկայացրեց Հռիփսիմե Խուրշուդյանը։ 63 կգ քաշային կարգում հանդես եկած հայ մարզուհին գրավել էր 20-րդ տեղը եւ նույնքան միավոր պարգեւել իր թիմին։ Այս ցուցանիշով Հայաստանը մասնակից 47 երկրների թվում 37-րդն է։

Ֆեդերացիայի գավաթը նվաճեցին ֆրանսուհիները

Մոսկվայում ավարտվեց թենիսի Ֆեդերացիայի գավաթի հերթական խաղարկությունը։ Եզրափակիչում պատվավոր մրցանակը վիճարկեցին ԱՄՆ-ի եւ Ֆրանսիայի թենիսիստուհիները։ Վճռորոշ հանդիպումն ավարտվեց Ֆրանսիայի հավաքականի տպավորիչ հաղթանակով՝ 4-1։ Հաղթանակի սկիզբը դրեց Ամելի Մորեսմոն՝ պարտության մատնելով Լայզա Ռեյմոնդին (6-4, 6-3)։ Հաղթական 2-րդ միավորն իր թիմին պարգեւեց ֆրանսուհի Մերի Պիրսը, որն առավելության հասավ Մեգան Շոնեսսու նկատմամբ (6-4, 6-3)։ Իսկ երբ վերջինիս հաղթեց նաեւ Մորեսմոն (6-2, 6-1), մրցամարտի ելքը վճռվեց (3-0)։ Չորրորդ հանդիպումը, որն արդեն ոչ մի նշանակություն չուներ, եւս շահեցին ֆրանսուհիները։ Էմիլի Լուան պարտության մատնեց Ալեքսանդրա Ստիվենսոնին (6-4, 6-2)։ Եվ միայն զուգախաղում ամերիկուհիները միավոր վաստակեցին։ Լեգենդար Մարտինա Նավրատիլովան ընկերակցելով Ռեյմոնդին, իր թիմին միակ միավորը բերեց։ Ի դեպ, Նավրատիլովան Ֆեդերացիայի գավաթի խաղարկություններում զուգախաղում 1975 թ. սկսած դեռ չի պարտվել։ Սա յուրօրինակ ռեկորդ է։

Այսպիսով, Ֆրանսիայի հավաքականը 2-րդ անգամ նվաճեց Ֆեդերացիայի գավաթը։ Առաջին անգամ նրանք հաջողության էին հասել 1997 թ.։ Հետաքրքրական է, որ մինչ այս տարի, ԱՄՆ-ի եւ Ֆրանսիայի հավաքականները միմյանց հետ 10 անգամ էին հանդիպել եւ բոլոր հանդիպումներում էլ հաղթել էին ամերիկուհիները։ Ճիշտ է, պետք է նկատի ունենալ, որ այս անգամ ԱՄՆ-ի հավաքականում բացակայում էին Ուիլյամս քույրերը, Դեւենպորտը, Կապրիատին։

Պատժամիջոցները խստացվում են

Վերջին շրջանում արգելված խթանիչներ օգտագործած մարզիկների թվի աճը ստիպել է թեթեւ աթլետիկայի միջազգային ֆեդերացիային զգալիորեն խստացնել նման դեպքերի նկատմամբ պատժամիջոցները։ Բեռլինում կայացած միջազգային ֆեդերացիայի խորհրդի նիստում որոշվել է, որ արգելված խթանիչներ օգտագործելու դեպքում երկու տարով մինչեւ ցմահ կորակազրկվեն ոչ միայն թեթեւատլետները, այլեւ նրանց մենեջերները, մարզիչներն ու բժիշկները։

Թեթեւ աթլետիկայի միջազգային ֆեդերացիան հիմնականում համաձայնվել է ընդունել հակադոպինգային կոդեքսը, սակայն միեւնույն ժամանակ իրեն իրավունք է վերապահել սեփական, ավելի խիստ պատժամիջոցները կիրառել։ Օրինակ, եթե մարզիկից վերցրած անալիզի «A» փորձանմուշը դրական արդյունք տա, ապա անմիջապես կհետեւի նրա որակազրկումը, առանց սպասելու «B» փորձանմուշի արդյունքների հրապարակմանը։

«ԱՐԱՐԱՏ» ՖԱ-Ի ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ո՞վ է իրականում ստում

2003թ. նոյեմբերի 5-ին Երեւանում, վերաքննիչ դատարանում, դռնբաց դատական նիստում քննվեց Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանի (դատավոր՝ Վ. Լալայան) 2002թ. նոյեմբերի 14-ին կայացված վճռի դեմ բերված վերաքննիչ բողոքի հիման վրա քաղաքացիական գործն ըստ հայցի Արկադի Անդրեասյանի ընդդեմ «Ֆուտբոլ +» շաբաթաթերթի խմբագրության պատվի, արժանապատվության եւ գործարար համբավի պաշտպանության եւ շաբաթաթերթի գործունեության կասեցման պահանջի մասին։

Ղեկավարվելով ՀՀ քաղ.դատ.օր-ի 218 հոդվածով, վերաքննիչ դատարանը ՎՃՌԵՑ

Հայցը բավարարել մասնակիորեն։

Պարտավորեցնել «Ֆուտբոլ +» շաբաթաթերթին հերքելու «Ֆուտբոլ +» շաբաթաթերթի 21.06.2002թ. թիվ 26 համարում տպագրված՝ իրականությանը չհամապատասխանող եւ հայցվոր Արկադի Անդրեասյանի պատիվը, արժանապատվությունն ու գործարար համբավն արատավորող՝ «Նորից Անդրեասյանը» եւ 03.07.2002թ. թիվ 29 համարում տպագրված «Արկադի Անդրեասյանը անցանկալի անձ ֆուտբոլում» վերնագրերով հոդվածների տեղեկությունները։

Հայցը մնացած մասով մերժել։

Պատասխանողից հօգուտ հայցվորի բռնագանձել 14.000 ՀՀ դրամ որպես առաջին եւ վերաքննիչ ատյաններում վճարված պետական տուրքի գումար։

Վճիռը կարող է բողոքարկվել ՀՀ վճռաբեկ դատարանի քաղաքացիական եւ տնտեսական գործերի պալատին՝ տասնհինգ օրվա ընթացքում։

Վճիռը կամովին չկատարելու դեպքում այն կկատարվի ԴԱՀԿ ծառայության միջոցով՝ պարտապանի հաշվին։

Այս վճռի մասին «Արարատի» գլխավոր մարզիչ Արկադի Անդրեասյանը տեղեկացրել էր նոյեմբերի 13-ին «Պրոմեթեւս» հեռուստաընկերությամբ Վարդան Թադեւոսյանի ֆուտբոլային հաղորդման ժամանակ։ Սակայն Սուրեն Բաղդասարյանն անտեսելով վերաքննիչ դատարանի վճռի գոյությունը, 2003թ. նոյեմբերի 19-ի «Ֆուտբոլ +» շաբաթաթերթի թիվ 45 համարում «Արկադի Անդրեասյանը փորձում է խեղաթյուրել հասարակական կարծիքը» վերնագրով հոդվածում հերթական անգամ վիրավորել է Արկադի Անդրեասյանին՝ նրան անվանելով ստախոս, փորձելով ժխտել այն փաստը, որ վերջինս իրոք շահել է դատը։ Եվ որպես իր խոսքերի ապացույց, տպագրել է Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանի 2002թ. նոյեմբերի 14-ին կայացրած վճիռը, որը փաստորեն բեկանվել է վերաքննիչ դատարանի կողմից։ Այսպիսով, ո՞վ է իրականում ստում։ Նա, ով տեղեկացրել է վերաքննիչ դատարանի կայացրած վճռի մասին, թե՞ նա, ով այդ վճռի գոյությունը թաքցրել է իր ընթերցողներից։

«Արարատ» ՖԱ մամլո ծառայություն

Մրցանակ հայ բռնցքամարտիկին

Սերբիայում անցկացված բռնցքամարտի միջազգային մրցաշարում Ռուսաստանի հավաքականի կազմում ոսկե մեդալի արժանացավ 51 կգ քաշային բռնցքամարտիկ Դավիթ Հայրապետյանը։ Բացի հաղթող ճանաչվելուց, հայ բռնցքամարտիկն արժանացել է լավագույն տեխնիկայի համար սահմանված հատուկ մրցանակին։

Արթուր Ժորժեն գլխավորեց ԲԿՄԱ-ն

ՌԴ չեմպիոն Մոսկվայի ԲԿՄԱ-ի նոր գլխավոր մարզիչ է նշանակվել պորտուգալացի մասնագետ Արթուր Ժորժեն։ Նա այդ պաշտոնում փոխարինեց վերջերս թիմից հեռացած Վալերի Գազաեւին, որի գլխավորությամբ բանակայիններն առաջին անգամ դարձել էին ՌԴ չեմպիոն։ Երկուշաբթի օրը ԲԿՄԱ-ն նոր գլխավոր մարզչի եւ նրա օգնական Դմիտրի Գալյամինի գլխավորությամբ մեկնեց Թուրքիա, որտեղ մինչեւ դեկտեմբերի 6-ն ուսումնամարզական հավաք կանցկացնի։

Արթուր Ժորժեն որպես ֆուտբոլիստ ժամանակին հանդես է եկել պորտուգալական «Ակադեմիկա Կոիմբրա» (1965-1970 թթ.), «Բենֆիկա» (1970-1975 թթ.), «Բելենենսեշ» (1975-1978 թթ.) թիմերում։ 1967 թ. նա ճանաչվել է Պորտուգալիայի լավագույն ֆուտբոլիստ, իսկ 1971 եւ 1972 թթ. դարձել է առաջնության լավագույն ռմբարկու։

Մարզչական գործունեությունը սկսել է 1979 թ. «Բելենենսեշում», այնուհետեւ մարզել է «Գիմարաեշ», «Պորտիմոնենսե» թիմերը, իսկ 1983-1990 թթ. գլխավորել է «Պորտոն»։ Հենց «Պորտոյում» էլ նա հասել է ամենամեծ հաջողությանը՝ 1987 թ. հաղթող ճանաչվելով չեմպիոնների գավաթի մրցաշարում, իսկ 1985, 1986 եւ 1990 թթ. թիմին հասցրել է չեմպիոնական բարձունքի։ 1990-1992 թթ. Ժորժեն գլխավորել է Պորտուգալիայի ազգային հավաքականը։ Նա աշխատել է նաեւ Շվեյցարիայի ազգային հավաքականում, ֆրանսիական «Պարի Սեն Ժերմենում», իսկ վերջին մրցաշրջանում մարզում էր պորտուգալական «Ակադեմիկա Կոիմբրա» թիմը։

20 մլն եվրո Դեկուի համար

Իսպանական «Բարսելոնը» պատրաստ է 20 մլն եվրո վճարել «Պորտոյի» կիսապաշտպան Դեկուի համար։ Բրազիլացի ֆուտբոլիստի տեղափոխման շուրջ բանակցությունները «Բարսելոնի» ղեկավարությունը սկսել էր վերջերս երկու թիմերի միջեւ կայացած ընկերական մրցախաղից հետո։ Այդ խաղը 2-0 հաշվով շահել էր «Պորտոն»։ Թեեւ Դեկուն հանդիպմանը չէր մասնակցել, սակայն ներկա էր գտնվել խաղին։ 26-ամյա կիսապաշտպանը «Պորտոյի» կազմում հանդես է գալիս 1999 թ. եւ այդ ընթացքում դարձել է թիմի առանցքային խաղացողներից մեկը։ Ամռանը նրանով հետաքրքրվում էին «Միլանն» ու «Ռեալը»։ Ֆուտբոլիստի ընդգրկումը «Բարսելոնի» շարքերը հնարավոր է հունվարին, երբ եվրոպայում կրկին կբացվի տրանսֆերային շրջանը։

Նեձելյանը ԲԿՄԱ-ի ուշադրության կենտրոնում է

Մոսկվայի ԲԿՄԱ-ն 1 մլն եվրո է առաջարկել «Գրոցլինի» եւ Լեհաստանի ազգային հավաքականի հարձակվող Անջեյ Նեձելյանի համար։ Բանակայինները նաեւ հետաքրքրվում են նրա խաղընկեր, 24-ամյա խորվաթ պաշտպան Իվիցա Կրիժանացով եւ պատրաստ են վճարել կես միլիոն եվրո։ Երկու ֆուտբոլիստներն էլ անցյալ ձմռանը «Գրոցլին» էին տեղափոխվել Զաբժեի «Գուռնիկից» եւ մեծ ներդրում ունեցան թիմի հաջողությունում, որը գրավեց 2-րդ տեղը։ Նեձելյանը Լեհաստանի ազգային հավաքականի կազմում անցկացրել է 6 խաղ, խփել 4 գոլ։ Կրիժանացը մինչ Լեհաստան տեղափոխվելը երկու տարի հանդես է եկել Չեխիայի «Սպարտայի» երիտասարդական թիմում։

Բացի ԲԿՄԱ-ից, Նեձելյանով հետաքրքրվում են նաեւ մի շարք ակումբներ, այդ թվում՝ հոլանդական «Էյնդհովենն» ու Սանկտ Պետերբուրգի «Զենիթը»։

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԵՐԵՎԱՆ

Աբաշիձեն հերքում է այն տեսակետը, թե Թբիլիսիում «թավշյա հեղափոխություն» է տեղի ունեցել

ՄՈՍԿՎԱ, 25 ՆՈՅԵՄԲԵՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Թբիլիսիի իրադարձությունները չի կարելի «թավշյա» հեղափոխություն համարել, այսօր ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին հայտարարել է Աջարիայի ինքնավար հանրապետության ղեկավար Ասլան Աբաշիձեն:

«Թավշյա հեղափոխություններ չեն լինում, բոլոր հեղափոխություններն էլ արյունալի են», ընդգծել է նա: Աբաշիձեն այն կարծիքին է, որ էդուարդ Շեւարդնաձեի կյանքը սպառնալիքի տակ էր, իսկ Վրաստանի իրադարձությունները պետական հեղաշրջում էին»:

Աջարիայի ղեկավարի խոսքերով, «Թբիլիսիում տակնուվրա է արվել «Վերածնունդ» կուսակցության շտաբը, վնասվել են աջարական հեռուստատեսության շարժական հեռուստակայանի մեքենաները»: «Թբիլիսիում նախագահի նստավայրին են մոտեցել մի խումբ զինված անձինք,- ասել է Աջարիայի ղեկավարը: - Մի՞թե դա կարելի է «թավշյա հեղափոխություն» անվանել»:

Իր հերթին «Ազգային շարժում» արմատական դաշինքի ղեկավար Միխայիլ Սաակաշվիլին այսօր հայտարարել է, որ Վրաստանի նոր ղեկավարությունը «մտադիր չէ սրել հարաբերությունները Աջարիայի ինքնավար հանրապետության ղեկավար Ասլան Աբաշիձեի հետ եւ դիմել ինչ-ինչ կոշտ միջոցների նրա դեմ»:

«Ասլան Աբաշիձեն կարեւոր դեմք է Վրաստանի քաղաքական կյանքում», ասել է Սաակաշվիլին: Նա հաղորդել է, որ Զուրաբ Ժվանիան Վրաստանի նախագահի պաշտոնակատար Նինո Բուրջանաձեի մերձավոր զինակիցը, «հեռախոսազրույց է ունեցել Ասլան Աբաշիձեի հետ եւ նրան հաղորդել վերոնշյալ դիրքորոշումը»:

Շեւարդնաձեի հրաժարականից հետո Աջարիայի խորհրդարանը արտակարգ դրություն մտցրեց ինքնավար հանրապետությունում: Աբաշիձեի խոսքերով, «Աջարիայի ղեկավարության ձեռնարկած միջոցները կապված են այն բանի հետ, որ Թբիլիսիում իշխանության անցած շարժման ղեկավարները չեն թաքցնում իրենց նախահարձակ վերաբերմունքը Աջարիայի ղեկավարության նկատմամբ»:

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 26.11.2003 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	566.60	560.90	572.30
EUR	1	եվրո	666.66	662.70	670.70
RUR	1	ռուս. ռուբլի	19.05	17.90	20.20

ԱՌԱՋԻՆ ԼՈՒՐԸ
ԱՌԱՋԻՆ ԱԼԻՔՈՒՄ

Ուզու՞մ եք ամենավերջին իրադարձություններին եւ օրվա մամուլի հրապարակումներին ծանոթանալ ամենաառաջինը
Ուզու՞մ եք լսել բազմակողմանի վերլուծություն եւ անաչառ մեկնաբանություն

Հետեւեք
Հայաստանի Հանրային ռադիոյի
«Ռադիոլուր» եւ «Ռադիոդրեւ»

լրատվական-վերլուծական ծրագրերին ամեն օր ուղիղ եթերում
ժամը 6.00, 8.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00,
15.00 (հայերեն եւ ռուսերեն տարբերակներով), 17.00, 18.00, 22.00, 23.00
«Ռադիոդրեսը»՝ օրվա մամուլի տեսությամբ եթերում է ժամը 9.50-ին եւ 11.45-ին

18.00-ին Հիմնական թողարկումը:
Օպերատիվ լրատվություն
Բազմակողմանի վերլուծություն
Անաչառ մեկնաբանություն
Հյուր ուղիղ եթերում
Լրագրողական հետաքննություն
Մամուլի տեսություն «Ռադիոդրես»

Մեզ տարբեր ժամերի կարող եք լսել
62, 215, 1282 մետր ալիք, FM 102 եւ FM 107.6,
4,3 մետր ԳԿԱ ռադիոկայաններով, քաղաքային լարային ցանցով,
ինտերնետով. www.armradio.am

For Your Internal News of Armenia Log on to
www.azg.am
In Armenian, English, Russian and Turkish

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿ

Դրամավարկային տեղեկատու

Նոյեմբերի 14-20-ն ընկած ժամանակահատվածում դրամավարկային ցուցանիշները հետեւյալն էին.

Դրամական բազա, դրամական զանգված

Փողի բազան նվազել է 1 մլրդ 986 մլն դրամով եւ նոյեմբերի 20-ին կազմել 103 մլրդ 391 մլն դրամ: Զուտ արտաքին ակտիվները (առանց սեփականաշնորհման միջոցների) նվազել են 33 մլն դրամով, իսկ զուտ ներքին ակտիվները՝ 1 մլրդ 953 մլն դրամով:

Նոյեմբերի 7-14-ն ընկած ժամանակահատվածում փողի զանգվածը աճել է 738 մլն դրամով եւ նոյեմբերի 14-ին կազմել 213 մլրդ 658 մլն դրամ (ընդգրկված են 20 բանկերի ցուցանիշները): Շրջանառության մեջ կանխիկ դրամը նախորդ շաբաթվա համեմատ աճել է 1 մլրդ 560 մլն դրամով եւ կազմել 84 մլրդ 989 մլն դրամ: Դրամով ցպահանջ ավանդները նվազել են 2 մլրդ 125 մլն դրամով եւ կազմել 26 մլրդ 308 մլն դրամ: Ժամկետային, խնայողական եւ արտարժութային ավանդներն աճել են 1 մլրդ 303 մլն դրամով եւ կազմել 102 մլրդ 361 մլն դրամ: Արտարժույթով ավանդներն աճել են 123 մլն դրամով եւ կազմել 90 մլրդ 48 մլն դրամին համարժեք արտարժույթ: Ընդ որում, արտարժութային ցպահանջ ավանդները կազմել են 43 մլրդ 572 մլն դրամ (նախորդ շաբաթվա համեմատ աճել են 752 մլն դրամով), ժամկետայինները՝ 46 մլրդ 476 մլն դրամ (նվազումը՝ 629 մլն դրամ):

Ֆինանսական շուկա

Նոյեմբերի 14-20-ն ընկած ժամանակահատվածում տեղաբաշխվել է 600 մլն դրամի 46-շաբաթյա ՊՊ՝ 10.1304 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ, եւ մարվել 600 մլն դրամի 49-շաբաթյա ՊՊ՝ 15.7731 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ:

Շաբաթվա ընթացքում ԿԲ-ն ներգրավել է 900 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 5 տոկոս տոկոսադրույքով, եւ մարել 700 մլն դրամի ավանդ՝ տարեկան 5 տոկոս տոկոսադրույքով:

Նշված ժամանակահատվածում ԿԲ-ն կնքել է 624.476.621 դրամի հակադարձ ռեպո-համաձայնագրեր՝ 9 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ եւ մարել 516.975.119 դրամի հակադարձ ռեպո-համաձայնագրեր՝ 9 տոկոս տարեկան եկամտաբերությամբ:

Արտարժույթի շուկա

Նոյեմբերի 14-20-ն ընկած ժամանակահատվածում ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ դրամն արժեզրկվել է 0.39 տոկոսով՝ 563.00 դրամից հասնելով 565.19 դրամի:

Նշված ժամանակահատվածում արժութային շուկայում իրականացվել են շուրջ 28,926 հազար ԱՄՆ դոլարի առք ու վաճառքի գործարքներ, որոնց միջին կշռված փոխարժեքը կազմել է 567.25 դրամ:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ՀՀ ԿԲ խորհրդի նիստում

ԿԲ խորհուրդը նոյեմբերի 25-ի նիստում, որը վարում էր բանկի նախագահ Տ. Սարգսյանը, փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարեց «Բանկերի գործունեության կարգավորումը, բանկային գործունեության հիմնական տնտեսական նորմատիվները» կանոնակարգ 2-ում, «Բանկերի հաշվետվությունները, դրանց ներկայացումը եւ հրապարակումը» կանոնակարգ 3-ում եւ «ՀՀ տարածքում գործող բանկերի կողմից ՀՀ ԿԲ ներկայացվող համախմբված հաշվետվությունների կազմման» կարգում:

Խորհուրդը հաստատեց «ՀՀ ԿԲ-ում դրամագիտական արժեքների թողարկման եւ հաշվառման կարգը»՝ նոր խմբագրությամբ:

ԿԲ կառավարման բարձրագույն մարմինը որոշեց թողարկել FIFA 2006թ. ֆուտբոլի աշխարհի գավաթին նվիրված արծաթե հուշադրամ:

Խորհուրդը որոշեց արտարժույթի առք ու վաճառքի լիցենզիաներ տրամադրել անհատ ձեռնարկատեր Շեյրի Գրիգորյանին եւ «Դոնկա» ՍՊԸ-ին:

Խորհրդի որոշմամբ ուժը կորցրած ճանաչվեց «Կապիտալ Ինվեստ» ՍՊԸ արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններ իրականացնելու թիվ 42 լիցենզիան:

ՀՀ ԿԲ մամուլի ծառայություն

ARMENTEL
WE CREATE FUTURE TOGETHER

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հետեւելով նոր բջջային միացումների տրամադրման վերաբերյալ «Արմենտելի» կողմից հոկտեմբեր ամսին (10/11/2003) տրված հայտարարություններին՝ այն անձինք, ովքեր մինչեւ 10/11/03 թ. բջջային քարտ ձեռք բերելու համար դիմում-նամակ են ներկայացրել ընկերությանը, կարող են այցելել «Արմենտելի» բաժանորդային սպասարկման կետեր (Վ.Սարգսյան 6, Ազատության 24/1) եւ մարզային գրասենյակներ 2003 թ. նոյեմբերի 27-ից՝ իրենց բջջային քարտերը հետեւյալ կարգով ձեռք բերելու համար.

- **Բոլոր իրավաբանական եւ ֆիզիկական անձինք** կարող են ձեռք բերել իրենց **պայմանագրային բջջային** միացումները **(SIM card)**՝ համաձայն իրենց ներկայացրած դիմում-նամակների:
- **Բոլոր ֆիզիկական անձինք** կարող են ձեռք բերել **կանխավճարային քարտերը (Easy cards)**՝ համաձայն իրենց դիմում-նամակների (մեկ դիմում-նամակին մեկ քարտ սկզբունքով):
- Գործարար կազմակերպություններից կանխավճարային միացումների (Easy card) ձեռքբերման համար ստացված դիմում-նամակները այս փուլում հաշվի չեն առնվի:

Ֆիզիկական անձինք պետք է ներկայացնեն անձնագիր, իսկ կազմակերպությունների ներկայացուցիչները՝ ընկերության պետռեգիստրի պատճեն, լիազորագիր եւ կնիք:

Վերոնշյալ դիմում-նամակներ ներկայացրած անձանց ցուցակները կփակցվեն «Արմենտելի» բաժանորդների սպասարկման կետերում (Վ. Սարգսյան 6, Ազատության 24/1), իսկ հնարավորության դեպքում նրանք կտեղեկացվեն նաեւ հեռախոսի միջոցով:

11/11/2003 թ. հետո ներկայացված բոլոր դիմումները մշակման փուլում են եւ լուծում կստանան հաջորդ շաբաթների ընթացքում, որոնց վերաբերյալ կտրվեն նոր հայտարարություններ:

«ԱՐՄԵՆՏԵԼ» ՀՁ ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊԵՐԻ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամ
Թելեթոն Լոս Անջելեսում
12 ժամ ուղիղ եթերում

Դիտեք նոյեմբերի 27-ին, Երեւանի ժամանակով երեկոյան ժամը 8-ից մինչեւ նոյեմբերի 28-ի առավոտյան 8-ը:

Թելեթոնին կարող եք հետեւել նաեւ ինտերնետի միջոցով՝ www.himnadram.org:

Ձեր նվիրատվությունները փոխանցեք

Հայաստանի Կենտրոնական բանկ
h/h 103003215672 (ՀՀ դրամ)
«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամ
HSBC Bank Armenia cjsc,
h/h 001-002195-001 (ՀՀ դրամ)
h/h 001-002195-102 (USD)
«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամ
կամ զանգահարեք 52.15.05, 56.01.06, 52.09.40, 58.07.82

Թելեթոնի ընթացքում հավաքված գումարն ամբողջությամբ հատկացվելու է ԼՂՀ շրջաններն իրար կապող «Հյուսիս-հարավ» ավտոմայրուղու շինարարության ծրագրին:

Գովազդի համար զանգահարել՝ 58-24-83

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա: Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 25. 11. 2003 Գինը՝ 100 դրամ